

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 9. septembra 2015*

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Svetovni trg katodnih cevi za televizorje in računalniške zaslone — Sklep o kršitvi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o EGP — Sporazumi in usklajena ravnanja na področju cen, razdelitve trgov, proizvodnih zmogljivosti in proizvodnje — Dokaz o sodelovanju pri omejevalnem sporazumu — Enotna in trajajoča kršitev — Pripis odgovornosti za kršitev — Skupni nadzor — Globe — Neomejena pristojnost“

V zadevi T-104/13,

Toshiba Corp. s sedežem v Tokiu (Japonska), ki jo zastopajo J. MacLennan, solicitor, J. Jourdan, A. Schulz in P. Berghe, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo A. Biolan, V. Bottka in M. Kellerbauer, agenti,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije C(2012) 8839 final z dne 5. decembra 2012 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.437 – Katodne cevi televizijskih in računalniških zaslonov) v delu, ki se nanaša na tožečo stranko ter podredno predloga za odpravo ali znižanje globe, ki ji je bila naložena,

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi S. Papasavvas (poročevalec), predsednik, N. J. Forwood, in E. Bieliūnas, sodnika,

sodna tajnica: J. Weychert, administratorica,

na podlagi pisnega dela postopka in obravnave z dne 11. novembra 2014

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

Dejansko stanje

Tožeča stranka in zadevni proizvod

- 1 Tožeča stranka, družba Toshiba Corp., je mednarodno podjetje, ki proizvaja in trži elektronske in električne proizvode, med drugim prikazovalnike s katodno cevjo (v nadaljevanju: CRT).
- 2 CRT so vakuumsko steklena ohišja, ki vsebujejo elektronski top in fluorescentni zaslon ter so običajno opremljeni z notranjo ali zunanjo napravo za pospeševanje in usmerjanje elektronov. Ko elektroni iz elektronskega topa pridejo v stik s fluorescentnim zaslonom, nastane svetloba in se na ekranu pokaže slika. V času dejanskega stanja sta obstajali dve vrsti CRT, namreč barvne katodne cevi za računalniške zaslone (colour display tubes, v nadaljevanju: CDT) in barvne katodne cevi za barvne televizijske zaslone (colour picture tubes, v nadaljevanju: CPT). CDT in CPT so posamični sestavni deli, ki so skupaj z ogrodjem in drugimi sestavnimi deli potrebni za proizvodnjo računalniškega zaslona ali barvnega televizijskega zaslona. Obstaja več različnih velikosti zaslonov (majhni, srednji, veliki in jumbo), velikost pa se izraža v palcih.
- 3 Tožeča stranka je sodelovala pri proizvodnji in trženju CRT, tako neposredno kot prek svojih hčerinskih družb, zlasti [zaupno],¹ [zaupno], [zaupno] in [zaupno], s sedežem v Evropi, Aziji in Severni Ameriki. [Zaupno] s sedežem v [zaupno] in v stoddstotni lasti [zaupno] je bila evropska podružnica, dejavna na področju proizvodnje elektronskih sestavnih delov za proizvode tožeče stranke in je bila njena izključna dobaviteljica za CDT in CPT v Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) od leta 1995 do 31. marca 2003.
- 4 Tožeča stranka je 31. marca 2003 svojo celotno dejavnost na področju CRT prenesla na skupno podjetje, družbo Matsushita Toshiba Picture Display Co. Ltd (v nadaljevanju: MTPD), ki je bila ustanovljena skupaj z družbo Matsushita Electric Industrial Co. Ltd (v nadaljevanju: MEI). Do 31. marca 2007 je bila družba MTPD v 64,5-odstotni lasti družbe MEI in 35,5-odstotni lasti tožeče stranke, tega dne pa je tožeča stranka svoj delež prenesla na družbo MEI, tako da je družba MTPD postala hčerinska družba v stoddstotni lasti družbe MEI in je spremenila svojo firmo v MT Picture Display Co. Ltd. Družba MEI pa je 1. oktobra 2008 svojo firmo spremenila v Panasonic Corp.

Upravni postopek

- 5 Ta postopek se je začel na podlagi prošnje za imuniteto v smislu Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah (UL 2006, C 298, str. 17), ki jo je 23. marca 2007 vložila družba Chunghwa Picture Tubes Co. Ltd.
- 6 Družbe Samsung SDI Co. Ltd, Samsung SDI Germany GmbH, Samsung SDI (Malezija) Berhad (v nadaljevanju, skupaj: Samsung SDI), MEI, Koninklijke Philips Electronics NV (v nadaljevanju: Philips) in Thomson SA so vložile prijave zaradi prizanesljivosti v skladu z Obvestilom, navedenem zgoraj v točki 5.
- 7 Komisija Evropskih skupnosti je 23. novembra 2009 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, naslovljeno na tožečo stranko in družbe Chunghwa Picture Tubes Co. Ltd, Chunghwa Picture Tubes (Malezija) Sdn. Bhd, CPTF Optronics Co. Ltd (v nadaljevanju, skupaj: Chunghwa), Samsung SDI,

1 — Prikriti zaupni podatki.

Philips, LG Electronics, Inc. (v nadaljevanju: LGE), PT LG Electronics Indonesia Ltd, LG Electronics European Holding BV, Thomson, Panasonic, [zaupno], [zaupno], in MTPD, ter 26. in 27. maja 2010 opravila zaslihanje (v nadaljevanju: zaslihanje) vseh naslovnikov tega obvestila.

- 8 Družba Panasonic in tožeča stranka sta v dopisih z dne 2. julija 2010 navedli dodatne pripombe in predložili dokaze glede domnevno odločilnega vpliva, ki naj bi ga imeli na ravnanje družbe MTPD na trgu.
- 9 Tožeča stranka je v dopisu z dne 14. decembra 2010 ponovila prošnjo, ki jo je izrazila že v pripombah z dne 2. julija 2010, za dostop do pripomb, ki jih je družba Panasonic navedla v okviru zaslihanja, ter do vseh novih dokazov, ki so bili od obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah vključeni v spis.
- 10 Komisija je z dopisom z dne 22. decembra 2010 družbi Panasonic in tožeči stranki poslala opis dejanskega stanja glede dodatnih dokazov, na katere se je nameravala opreti, če bi to bilo primerno, pri ugotovitvi, da sta solidarno odgovorni za morebitno sankcijo, naloženo družbi MTPD za njeno sodelovanje pri globalnem omejevalnem sporazumu.
- 11 Komisija je z dopisom pooblaščenca za zaslihanje z dne 19. januarja 2011 zavrnila predloge tožeče stranke z dne 14. in 23. decembra 2010 za dostop do odgovorov drugih podjetij na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.
- 12 Tožeča stranka je z dopisom z dne 4. februarja 2011 odgovorila na opis dejanskega stanja, ki ga je poslala Komisija.
- 13 Komisija je z dopisom z dne 4. marca 2011 med drugim na tožečo stranko naslovila zahtevo po informacijah v skladu s členom 18(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101 PDEU] in [102 PDEU] (posebna izdaja v slovenščini: poglavje 8, zvezek 2, str. 205), v kateri jo poziva, naj predloži informacije o prodaji in skupnem prometu.

Izpodbijani sklep

- 14 Komisija je s Sklepom C(2012) 8839 final z dne 5. decembra 2012 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.437 – Katodne cevi televizijskih in računalniških zaslonov, v nadaljevanju: izpodbijani sklep) ugotovila, da so svetovno najpomembnejši proizvajalci CRT kršili člen 101 PDEU in člen 53 Sporazuma o EGP (v nadaljevanju: Sporazum o EGP) s tem, da so sodelovali pri dveh ločenih kršitvah, od katerih vsaka pomeni enotno in trajajočo kršitev. Ti kršitvi naj bi se nanašali na trg CDT (v nadaljevanju: omejevalni sporazum CDT) in na trg CPT (v nadaljevanju: omejevalni sporazum CPT). Ti kršitvi naj bi se izvajali od 24. oktobra 1996 do 14. marca 2006 ter od 3. decembra 1997 do 15. novembra 2006, in sicer v obliki sporazumov in usklajenih ravnanj med proizvajalci CRT, katerih cilji so bili določitev cen, razdelitev trgov in strank z dodelitvijo obsega prodaje, strank in tržnih deležev, omejitev proizvodnje, izmenjava poslovno občutljivih informacij in nadzor izvajanja kartelnih dogovorov.
- 15 Komisija je glede omejevalnega sporazuma CPT, ki je edini naveden v tej tožbi, ugotovila, da so bili udeleženci dogovorjeni o ciljnih oziroma najnižjih cenah za več dimenzij CPT, da so si prizadevali ohraniti razliko v ceni med enakimi proizvodi, ki se tržijo v Evropi in Aziji ter da so natančno nadzirali izvajanje sporazumov o oblikovanju cen. Prav tako naj bi sklenili sporazume, v katerih so opredelili kateri proizvajalec naj bi sporočil kateri dvig cene kateri stranki. Proizvajalci CPT naj bi se poleg tega dogovorili o svojih tržnih deležih in se sporazumeli glede usklajenih omejitev proizvodnje za zmanjšanje presežka ponudbe in povišanje oziroma ohranitev cen. Poleg tega naj bi si izmenjali

poslovno občutljive informacije o predvideni proizvodnji in proizvodni zmogljivosti, o uresničeni in načrtovani prodaji, o napovedih bodočega povpraševanja, o oblikovanju cen in cenovnih strategijah, splošnih prodajnih pogojih, o strankah ter o pogajanjih o cenah in količinah z zadnjenavedenimi.

- 16 V točkah 123 in 124 obrazložitve izpodbijanega sklepa je bilo poudarjeno, da so v začetnem obdobju, v katerem so o CPT razpravljali na istih sestankih kot o CDT, namreč jeseni 1998, začeli mesečno ali na tri mesece organizirati redne večstranske sestanke, imenovane „CPT glass meetings“, najprej v Aziji (v nadaljevanju: azijski sestanki o steklu) med azijskimi podjetji, ki so „središče“ omejevalnega ravnanja [omejevalnega sporazuma], med družbami Chunghwa, Samsung SDI, [zaupno], [zaupno] in LGE, poleg teh sestankov pa so potekali tudi dvostranski stiki in pogoste izmenjave informacij med proizvajalci na svetovni ravni. Od leta 1999 pa naj bi si azijska podjetja prizadevala povečati število članov omejevalnega sporazuma, da bi vanj vključili vse glavne azijske in evropske proizvajalce. Azijskim družbam naj bi se tako pridružile družbe [zaupno], MEI, Philips, Thomson in tožeča stranka. Sodelovanje evropskih podjetij ter družb Philips in Thomson naj bi bilo dokazano zaradi začetka protidampinškega postopka v Evropi spomladi 1999 v zvezi z uvozom 14-palčnih azijskih CPT. Iz dokazov naj bi bilo razvidno, da so od tedaj prav tako potekali sestanki o steklu (v nadaljevanju: sestanki o steklu) v Evropi (v nadaljevanju: evropski sestanki o steklu). Poleg tega naj bi v letih 2002–2003 azijski sestanki o steklu potekali v drugačni obliki in naj bi bili organizirani na dveh platformah, ki sta bili namenjeni proizvajalcem CPT, prisotnim v Aziji, in sta na eni strani obsegali sestanke med družbama Samsung SDI in MTPD ter skupino LG Philips Displays (v nadaljevanju: skupina LPD, namesto družb LGE in Philips, ki sta skupini prepustili svojo dejavnost na področju CPT), ti sestanki pa se imenujejo „SML“ in se v glavnem nanašajo na CPT povprečne in „extralarge“ velikosti, na drugi pa sestanke jugovzhodne Azije med družbo Samsung SDI, skupino LPD, MTPD, Chunghwa in [zaupno], imenovani „ASEAN“, ki so se v glavnem nanašali na CPT majhne in srednje velikosti.
- 17 Komisija je poudarila, da so bili evropski sestanki o steklu v zvezi s CPT sicer domnevno organizirani in so potekali ločeno od azijskih sestankov, vendar naj bi hčerinske družbe istih podjetij ter priložnostno isti sodelavci na sestankih sodelovali s konkurenti tako v Evropi kot v Aziji. Zato je Komisija menila, da so bili evropski in azijski sestanki o steklu med seboj povezani v smislu, da so obravnavali ista vprašanja in so bile tam izmenjane enakovrstne informacije, in to kljub dejstvu, da iz spisovnega gradiva ni razviden obstoj skupne centralne organizacije. V skladu z besedilom izpodbijanega sklepa so bili evropski sestanki o steklu podaljšanje azijskih sestankov o steklu in naj bi bili osredotočeni predvsem na tržne pogoje in cene v Evropi, medtem ko so stiki v okviru omejevalnega sporazuma v Aziji potekali na svetovni ravni in so se nanašali torej tudi na Evropo. Poleg tega naj bi bili sporazumi o evropskem trgu sklenjeni na sestankih, ki naj bi se odvijali tako v Evropi kot v Aziji, uporabljene cene pa naj bi bile redno nadzirane, pri čemer so bile azijske cene uporabljene kot indikator pri preizkusu ravni evropskih cen.
- 18 Komisija je glede vpletenosti tožeče stranke v omejevalnem sporazumu CPT ugotovila, prvič, da je tožeča stranka v njem sodelovala neposredno, ker je od 16. maja 2000 do 11. aprila 2002 z večino podjetij, ki so središče navedenega omejevalnega sporazuma, vzdrževala dvostranske stike, v okviru katerih so potekali enakovrstni pogovori kot na nekaterih sestankih o steklu, in ker je od 12. aprila 2002 sodelovala na nekaterih navedenih sestankih o steklu. Drugič, Komisija je poudarila, da je družba MTPD, na katero naj bi odločilno vplivali družba MEI in tožeča stranka, od 1. aprila 2003 neprekinjeno nadaljevala s sodelovanjem v omejevalnem sporazumu CPT, tako z izmenjavo občutljivih poslovnih informacij v zvezi s tem v okviru dvostranskih stikov s podjetji, ki so sodelovala na evropskih sestankih o steklu, kot z udeležbo na mednarodnih sestankih SML in ASEAN, ki so potekali v Aziji. Iz tega je Komisija sklepala, da je tožeča stranka po eni strani odgovorna za kršitev, ki jo je storila sama neposredno, pred ustanovitvijo družbe MTPD, po drugi pa solidarno z družbo Panasonic za kršitev, ki jo je storila družba MTPD, in sicer od ustanovitve slednje.
- 19 Komisija je za določitev zneska glob, naloženih podjetjem, uporabila Smernice o načinu določanja glob v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: Smernice iz leta 2006).

- 20 Najprej je Komisija glede določitve osnovnega zneska globe menila, da je treba za določitev vrednosti prodaje blaga, povezane s to kršitvijo v smislu odstavka 13 Smernic iz leta 2006, upoštevati povprečno vrednost „dejanske“ letne prodaje v celotnem obdobju omejevalnega sporazuma CPT, ki na eni strani obsega prodajo CPT, ki so bile prodane neposredno strankam v EGP od enega od naslovnikov izpodbijanega sklepa (v nadaljevanju: neposredna prodaja EGP), na drugi pa prodajo CPT, ki so v okviru iste skupine vgrajene v končni proizvod in nato prodane od enega od naslovnikov izpodbijanega sklepa strankam v EGP (v nadaljevanju: neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov). V skladu s točkami 1021, 1026 in 1029 obrazložitve navedenega sklepa, je prva „dejanska“ prodaja CPT – ki so bile prodane ali vgrajene v končne proizvode – ustrezala prodaji v EGP v obdobju omejevalnega sporazuma CPT in jo je opravil eden od naslovnikov izpodbijanega sklepa v korist zunanje stranke. Komisija pa ni upoštevala „posredne prodaje“, ki ustreza vrednosti CPT, ki jih je prodal eden od naslovnikov izpodbijane odločbe strankam izven EGP, ki naj bi jih naknadno vgradile v končne proizvode, ki naj bi bili prodani v EGP.
- 21 Komisija je poleg tega poudarila, da sta družba Panasonic in tožeča stranka sodelovali pri omejevalnem sporazumu CPT pred ustanovitvijo družbe MTPD in da sta prek posrednika še naprej sodelovali tudi po njeni ustanovitvi. Komisija je nato menila, da tudi če ne bi bilo prekinitve v sodelovanju tožeče stranke pri omejevalnem sporazumu CPT, je treba ločiti dve obdobji za izračun zneska globe, ki se ji naloži, in sicer na eni strani obdobje pred ustanovitvijo družbe MTPD, v katerem naj bi bili družba Panasonic in tožeča stranka posamično odgovorni za neposredno sodelovanje pri omejevalnem sporazumu CPT, in na drugi obdobje po ustanovitvi družbe MTPD, v katerem naj bi bili družba Panasonic in tožeča stranka solidarno odgovorni skupaj z družbo MTPD. Komisija je za obdobje pred ustanovitvijo družbe MTPD upoštevala povprečno vrednost posamične „dejanske“ prodaje proizvodov matičnih družb, medtem ko je za obdobje po njeni ustanovitvi upoštevala vrednost prodaje proizvodov družbe MTPD, da bi prikazala ekonomsko moč navedenega podjetja. Zadnje navedena prodaja je obsegala tako neposredno prodajo v EGP družbe MTPD kot neposredno prodajo v EGP prek prodaje predelanih proizvodov med družbo MTPD na eni strani ter družbo Panasonic in tožečo stranko na drugi.
- 22 Znesek vrednosti prodaje, ki je bil uporabljen za izračun dodatnega zneska, ki je zajet v osnovnem znesku, ki ga je Komisija pripisala vsaki od matičnih družb družbe MTPD, je bil določen ob upoštevanju ne le povprečne vrednosti posamične prodaje CPT vsake matične družbe pred ustanovitvijo družbe MTPD, ampak tudi ob upoštevanju deleža prodaje CPT družbe MTPD, ki je sorazmeren z lastninskim deležem vsake matične družbe v kapitalu družbe MTPD.
- 23 Komisija je v zvezi s tem menila, da je glede na težo kršitve delež vrednosti prodaje, ki ga je treba upoštevati za določitev osnovnega zneska za vsa zadevna podjetja, za omejevalni sporazum CPT znašal 18 %, za omejevalni sporazum CDT pa 19 %, pomnožen s trajanjem sodelovanja vsakega od njih pri kršitvi, sorazmerno in zaokroženo navzdol na najbližji mesec. Poleg tega je Komisija, ne glede na trajanje sodelovanja podjetij v omejevalnem sporazumu CPT in z namenom odvrnitve od pristopa k horizontalnim sporazumom o določitvi cene in razdelitvi trgov, v osnovni znesek globe, ki se naloži družbi Panasonic in tožeči stranki, vključila dodatni znesek, ki izhaja iz 18-odstotnega deleža, ki je bil uporabljen za vrednost prodaje, upoštevne za omejevalni sporazum CPT.
- 24 Poleg tega je Komisija menila, da ni obteževalnih okoliščin, niti ni tožeči stranki priznala olajševalnih okoliščin, ki bi upravičile prilagoditev osnovnega zneska.
- 25 Ker je bilo za promet tožeče stranke ugotovljeno, da je posebno velik in ni povezan z blagom, na katero se kršitev nanaša, je Komisija uporabila odvratilni faktor v višini 10 % zneska globe, ki se ji naloži.

26 Člena 1 in 2 izreka izpodbijanega sklepa določata:

„Člen [1]

[...]

2. Ta podjetja so kršila člen 101 [...] PDEU in člen 53 Sporazuma EGP s tem, da so v navedenih obdobjih sodelovala v enotnem in trajajočem sporazumu in usklajenih ravnanjih v sektorju [CPT]:

[...]

c) Panasonic [...] od 15. julija 1999 do 12. junija 2006,

d) Toshiba [...] od 16. maja 2000 do 12. junija 2006,

e) [MTPD] od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006,

[...]

Člen 2

[...]

2. Za kršitve, navedene v členu 1(2), se podjetjem naložijo te globe:

[...]

f) Panasonic [...]: 157.478.000 [EUR],

g) Toshiba [...]: 28.048.000 [EUR],

h) Panasonic [...], Toshiba [...] in [MTPD], odgovorni solidarno: 86.738.000 [EUR],

i) Panasonic [...] in [MTPD], odgovorni solidarno: 7.885.000 [EUR]

[...]“

Postopek in predlogi strank

27 Tožeča stranka je 20. februarja 2013 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

28 Ta zadeva je bila nato zaradi spremembe sestave senatov Splošnega sodišča in razporeditve sodnika poročevalca v tretji senat dodeljena temu senatu.

29 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Splošno sodišče (tretji senat) odločilo, da začne ustni del postopka in v okviru ukrepov procesnega vodstva, ki so določeni v členu 64 Poslovnika z dne 2. maja 1991, strankam zastavilo nekaj vprašanj. Stranke so izpolnile pozive Splošnega sodišča v rokih, ki so jim bili določeni.

- 30 Stranke so na obravnavi 11. novembra 2014 podale ustne navedbe in odgovorile na vprašanja Splošnega Sodišča. Na tej obravnavi so bile stranke pozvane, naj predložijo morebitne pripombe glede sodbe Sodišča z dne 12. novembra 2014 v zadevi Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija (C-580/12 P, ZOdl.), v desetih dneh od datuma razglasitve navedene sodbe, ta rok pa je bil za Komisijo, na njen predlog, podaljšan do 28. novembra 2014.
- 31 Tožeča stranka in Komisija sta z dopisoma, vloženima v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 21. in 28. novembra 2014, izpolnili to zahtevo.
- 32 Ustni del postopka je bil končan 5. decembra 2014.
- 33 Splošno sodišče je s sklepom z dne 26. maja 2015 na podlagi člena 62 Poslovnika z dne 2. maja 1991 odredilo ponovno odprtje ustnega postopka.
- 34 Splošno sodišče je v okviru ukrepov procesnega vodstva, določenih v členu 64 Poslovnika z dne 2. maja 1991, pozvalo stranke, naj predložijo svoje morebitne pripombe glede sklepnih predlogov generalnega pravobranilca M. Watheleta v zadevi InnoLux/Komisija (C-231/14 P, ZOdl.). Tej zahtevi je bilo ugodeno v predpisanem roku. Stranke so nato predložile svoje pripombe glede odgovorov, predloženih v okviru navedenega ukrepa procesnega vodstva in zlasti glede izračuna in zneska glob.
- 35 Ustni del postopka je bil končan 10. julija 2015.
- 36 Tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- člen 1(2)(d) izpodbijanega sklepa razglasi za ničn;
  - člen 1(2)(e) izpodbijanega sklepa razglasi za ničn;
  - člen 2(2)(g) izpodbijanega sklepa razglasi za ničn ali podredno zmanjša globo na znesek, za kateri Splošno sodišče meni, da je primeren;
  - člen 2(2)(h) izpodbijanega sklepa razglasi za ničn ali podredno razglasi ničnost navedene določbe v delu, v katerem je tožeča stranka razglašena za solidarno odgovorno, ali podredno zmanjša globo na znesek, za kateri Splošno sodišče meni, da je primeren;
  - Komisiji naloži plačilo stroškov.
- 37 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:
- zavrne tožbo;
  - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

- 38 Tožeča stranka s prvim in drugim predlogom predlaga razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa ter s tretjim in četrtem predlogom podredno predlaga odpravo ali znižanje zneska globe, ki ji je bila naložena z navedenim sklepom.
- 39 Najprej je treba preučiti prvi in drugi predlog za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa.

Predlogi za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa

40 Tožeča stranka v utemeljitev teh predlogov navaja pet tožbenih razlogov. Prvi, drugi in tretji tožbeni razlog se nanašajo na to, da je v izpodbijanem sklepu napačno ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobjih od 16. maja 2000 do 11. aprila 2002, od 12. aprila 2002 do 31. marca 2003 in od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006. Četrty tožbeni razlog se nanaša na to, da je v izpodbijanem sklepu napačno ugotovljeno, da je tožeča stranka solidarno odgovorna za sodelovanje družbe MTPD pri kršitvi, storjeni v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006. Peti tožbeni razlog, naveden podredno, se nanaša na to, da je v izpodbijanem sklepu napačno ugotovljeno, da je družba MTPD odgovorna za sodelovanje pri kršitvi, storjeni v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006.

41 Najprej je treba preučiti prvi tožbeni razlog, nato drugega, četrtega in tretjega ter nazadnje petega.

Prvi tožbeni razlog: v izpodbijanem sklepu je napačno ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobju od 16. maja 2000 do 11. aprila 2002

42 Ta pritožbeni razlog ima štiri dele. Prvi del temelji na kršitvi pravic do obrambe, ker naj tožeča stranka ne bi bila zaslišana glede datuma, ki je bil v izpodbijanem sklepu uporabljen kot datum njenega domnevnega pristopa k očitani kršitvi. Drugi in tretji del temeljita na napakah pri presoji v zvezi z opredelitvijo nekaterih dvostranskih sestankov kot del enotne in trajajoče kršitve. Četrty del temelji na kršitvi načela enakega obravnavanja, ker naj bi Komisija uporabila drugačne dokazne standarde pri izključitvi sodelovanja drugega podjetja [*zaupno*] pri omejevalnem sporazumu CPT, čeprav je zadnjem navedeno podjetje sodelovalo na nekaterih dvostranskih sestankih v Evropi ter na evropskih sestankih o steklu v istem obdobju kot tožeča stranka.

43 Najprej je treba skupaj preučiti drugi in tretji del.

44 Tožeča stranka v okviru drugega dela prvega tožbenega razloga trdi, da tudi ob predpostavki, da Splošno sodišče ugotovi, da je bil namen sestanka 16. maja 2000 med tožečo stranko in družbo Philips protikonkurenčen, ta sestanek ni bil del enotne in trajajoče kršitve, ugotovljene z izpodbijanem sklepom.

45 Tožeča stranka v okviru tretjega dela trdi, da noben od drugih redkih in nepovezanih dvostranskih stikov, ki jih Komisija navaja v izpodbijanem sklepu, ni imel značilnosti sestankov o steklu, ki naj bi potekali v istem obdobju, niti ni vseboval informacij o sporazumih, sklenjenih na sestankih članov omejevalnega sporazuma.

46 Poudariti je treba, da med strankami ni sporno, da tožeča stranka ni sodelovala ne na azijskih sestankih o steklu (od leta 1997 do leta 2002) niti na evropskih sestankih o steklu (od leta 1999 do leta 2005), je pa od 16. maja 2000 do 11. aprila 2002 imela devet dvostranskih stikov predvsem s tremi udeleženci navedenih sestankov, namreč družbo Samsung SDI, kar zadeva prve sestanke, ter družbi Thomson in Philips, kar zadeva druge. Tožeča stranka torej trdi, da tudi ob predpostavki, da bi navedeni stiki vključevali protikonkurenčno ravnanje udeleženih podjetij, ni nobenega dokaza, da bi bila v okviru teh stikov obveščena o obstoju očitane enotne in trajajoče kršitve, na podlagi česar bi bilo mogoče sklepati, da je bila vključena v to kršitev od pomladi leta 2000.

47 Tožeča stranka v zvezi s tem zatrjuje, da se je Komisija v točkah 126, 274, 279, 287, 313, 502 in 686 obrazložitve izpodbijanega sklepa oprla na dokaze iz obdobja pred 16. majem 2000, ki šteje za datum njenega pristopa k omejevalnemu sporazumu CPT, in da se je Komisija na nekatere od teh dokazov, ki niso navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, oprla pri ugotovitvi, da je bila tožeča stranka seznanjena o obstoju sestankov o steklu in da je bilo njeno sodelovanje na teh sestankih prek dvostranskih stikov del njene strategije. Poleg tega naj bi bili dokazi – na katere se je oprla Komisija pri ugotovitvi, da je bila tožeča stranka z obstojem omejevalnega sporazuma CPT seznanjena prek

konkurentke, namreč [zaupno], ki je sodelovala na sestankih o steklu – preveč posredni in splošni, medtem ko naj bi se domnevni poskusi njenih konkurentov, da jo vključijo v navedeni omejevalni sporazum, nanašali na [zaupno].

- 48 Iz pisanj strank je razvidno, da izpodbijajo dokazno vrednost dokazov, ki jih je Komisija uporabila v izpodbijanem sklepu pri ugotovitvi, da je bila tožeča stranka po eni strani seznanjena s protikonkurenčnim ravnanjem, ki so ga nameravali izvajati ali so ga izvajali udeleženci azijskih in evropskih sestankov o steklu, in s skupnimi cilji zadnjenavedenih ali da bi jih lahko razumno predvidela in da je bila pripravljena sprejeti tveganje v zvezi s tem, in po drugi, da je nameravala s svojim ravnanjem prispevati k uresničitvi teh ciljev.
- 49 Glede na naravo zadevnih kršitev ter naravo in težo zagroženih sankcij zanje je treba spomniti, da načelo domneve nedolžnosti, ki izhaja med drugim iz člena 48(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ter člena 6(2) Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP), velja zlasti v postopkih v zvezi s kršitvami pravil o konkurenci, ki veljajo za podjetja in ki lahko vodijo do naložitve glob ali periodičnih denarnih kazni (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 10. oktobra 2014, Soliver/Komisija, T-68/09, ZOdl., točka 57, in navedena sodna praksa).
- 50 Iz tega po eni strani izhaja, da mora Komisija predložiti dokaze, na podlagi katerih je mogoče pravno zadostno dokazati obstoj dejstev, ki pomenijo kršitev člena 101 PDEU (sodbi Sodišča z dne 17. decembra 1998 v zadevi Baustahlgewebe/Komisija, C-185/95 P, Recueil, str. I-8417, točka 58, in z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija/Anic Participazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 86), in po drugi da je treba dvom Sodišča razlagati v korist podjetja, naslovnika odločbe o ugotovitvi kršitve (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 24. marca 2011 v zadevi Kaimer/Komisija, T-379/06, neobjavljena v ZOdl., točka 47 in navedena sodna praksa). V tem okviru mora Komisija dokazati zlasti vse elemente, ki omogočajo sklep, da je bilo podjetje udeleženo pri taki kršitvi in je odgovorno za različne elemente, ki sestavljajo zadevno kršitev (zgoraj navedena sodba Komisija/Anic Participazioni, točka 86). Iz tega sledi, da se o sodelovanju podjetja pri omejevalnem sporazumu ne sme špekulirati na podlagi nenatančnih dokazov (glej zgoraj v točki 46 navedeno sodbo Soliver/Komisija, točka 58, in navedena sodna praksa).
- 51 Zato je treba preveriti, ali se je Komisija v izpodbijanem sklepu oprla na dovolj verodostojne, natančne in skladne dokaze, da bi utemeljila trdno prepričanje, da je tožeča stranka sodelovala pri omejevalnem sporazumu CPT.
- 52 V zvezi s tem je treba opozoriti, da obstoj enotne in trajajoče kršitve ne pomeni nujno, da je podjetje, ki je sodelovalo pri kakšni od manifestacij kršitve, mogoče šteti za odgovorno za celotno kršitev. Poleg tega mora Komisija dokazati, da je bilo to podjetje seznanjeno s protikonkurenčnimi dejavnostmi drugih podjetij na evropski ravni oziroma da bi jih lahko razumno predvidelo. Dejstvo, da sta cilj dogovora, pri katerem je sodelovalo podjetje, in cilj celotnega omejevalnega sporazuma enaka, ne zadostuje, da bi se temu podjetju pripisalo sodelovanje pri celotnem omejevalnem sporazumu. Člen 101(1) PDEU se namreč uporabi samo ob obstoju soglasja volj med zadevnimi strankami (glej zgoraj v točki 46 navedeno sodbo Soliver/Komisija, točka 62, in navedena sodna praksa).
- 53 Samo če je družba, ko je sodelovala pri tem dogovoru, vedela ali bi morala vedeti, da se je s tem vključila v globalni omejevalni sporazum, lahko namreč njeno sodelovanje pri zadevnem dogovoru pomeni izraz njenega pristopa k temu globalnemu omejevalnemu sporazumu (sodbe Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002, Sigma Technologie/Komisija, T-28/99, Recueil, str. II-1845, točka 45; z dne 16. novembra 2011, Low & Bonar in Bonar Technical Fabrics/Komisija, T-59/06, neobjavljena v ZOdl., točka 61, in z dne 30. novembra 2011, Quinn Barlo in drugi/Komisija, T-208/06, ZOdl., str. II-7953, točka 144). Iz te sodbe je razvidno, da mora Komisija za ugotovitev obstoja enotne in trajajoče kršitve dokazati, da je nameravalo podjetje s svojim ravnanjem prispevati k skupnim ciljem, za katere so si prizadevali vsi udeleženci, in da je bilo seznanjeno z dejanskim ravnanjem, ki so ga nameravala izvajati

ali so ga izvajala druga podjetja, da bi dosegla iste cilje, ali da je lahko to ravnanje razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje (glej zgoraj v točki 46 navedeno sodbo Soliver/Komisija, točka 63, in navedena sodna praksa).

- 54 Zadevno podjetje mora torej biti seznanjeno s celotnim obsegom in bistvenimi značilnostmi celotnega omejevalnega sporazuma (glej zgoraj v točki 46 navedeno sodbo Soliver/Komisija, točka 64, in navedena sodna praksa).
- 55 Iz tega je razvidno, da se Komisija pri dokazovanju sodelovanja tožeče stranke pri enotni in trajajoči kršitvi v zvezi s CPT ne more omejiti zgolj na dokaz protikonkurenčne narave stikov med tožečo stranko in njenimi konkurenti od 16. marca 2000 do 11. aprila 2002, ampak mora dokazati tudi, da je bila tožeča stranka seznanjena oziroma da je mogoče razumno domnevati, da je bila seznanjena, prvič, s tem, da je bil cilj navedenih pogodb prispevati k realizaciji celotnega načrta omejevalnega sporazuma, in drugič, s celotnim obsegom in bistvenimi značilnostmi tega sporazuma.
- 56 Kot poudarja tožeča stranka in je bilo poudarjeno v točki 49 zgoraj, namreč neobstoj indicev, ki bi dokazovali, da je bila seznanjena z obstojem ali vsebino sporazumov in usklajenih ravnanj, dogovorjenih na sestankih o steklu, zgolj to, da so sestanki, na katerih je sodelovala, in celoten omejevalni sporazum CPT imeli enak cilj ter to, da je imela stike s podjetji, katerih sodelovanje v navedenem omejevalnem sporazumu je dokazano, ne zadošča za dokaz o tem, da je bila seznanjena s tem omejevalnim sporazumom (sodba Splošnega sodišča z dne 15. marca 2000, Cimenteries CBR in drugi/Komisija, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točka 4112).
- 57 Zato je treba preučiti, ali dokazi, ki jih je Komisija navedla v izpodbijanem sklepu, dokazujejo, da je bila tožeča stranka ob domnevnem datumu vključitve v omejevalni sporazum CPT, namreč 16. maja 2000, seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma CPT oziroma da so jo njeni konkurenti o tem dejansko obvestili, in da je nameravala s svojim ravnanjem prispevati k uresničitvi skupnih ciljev vseh udeležencev navedenega omejevalnega sporazuma.
- 58 Iz izpodbijanega sklepa je razvidno, da se Komisija, klub temu da tožeča stranka pred aprilom 2002 ni sodelovala na sestankih o steklu, v podporo ugotovitvi, da naj bi tožečo stranko o omejevalnem sporazumu CPT posredno obvestili nekateri konkurenti (točke 313, od 498 do 500, 502, 511, 546 in 686 obrazložitve izpodbijanega sklepa), ki naj bi jo skušali vključiti v navedeni omejevalni sporazum (točki 502 in 511 obrazložitve izpodbijanega sklepa), sklicuje na dokaze, navedene v točkah od 264 do 270, 273, 274, 278, 279, 287 in 502 obrazložitve izpodbijanega sklepa ter na izjave prosilcev za prizanesljivost, navedene v točkah 126 (opomba št. 176) in od 549 do 552 obrazložitve izpodbijanega sklepa.
- 59 Prvič, ne da bi se bilo treba izreči o vprašanju, ali se je Komisija upravičeno oprla na dokaze iz obdobja pred domnevnim datumom pristopa tožeče stranke k omejevalnem sporazumu CPT pri dokazovanju, da je bila tega dne seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma ali kršitvenim ravnanjem, ki so ga nameravala izvajati oziroma so ga izvajala udeležena podjetja ali da bi to lahko razumno predvidela, zadošča ugotovitev, da se navedeni dokazi, razen sestanka 14. januarja 1998, na katerem je sodelovala, nanašajo na [zaupno] in ne na tožečo stranko.
- 60 V nasprotju z ugotovitvijo v točki 502 obrazložitve izpodbijanega sklepa, in kot je razvidno iz točk 273 in 279 obrazložitve istega sklepa in kot pravilno trdi tožeča stranka, so bili namreč poskusi spodbujanja ostalih podjetij k sodelovanju pri omejevalnem sporazumu – iz prvih let omejevalnega sporazuma CPT, v letih 1998 in 1999, od drugih podjetij, ki so sodelovala pri omejevalnem sporazumu, med njimi [zaupno] – prav tako namenjeni [zaupno] in ne tožeči stranki. Komisija torej, razen okoliščin, navedenih v točkah 69 in 926 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katerimi naj bi tožeča stranka po eni strani bila manjšinski družbenik z 20- do 30-odstotnim deležem v tem

skupnem podjetju, ustanovljenem skupaj z [zaupno], [zaupno], in [zaupno], po drugi pa naj bi to podjetje prav tako sodelovalo pri omejevalnem sporazumu CPT, v izpodbijanem sklepu ni dokazala nobene povezave med navedeno tožečo stranko in [zaupno]. Čeprav je Komisija obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah naslovila tudi na [zaupno], je treba poudariti, da zadnjenavedena ni bila naslovnik izpodbijanega sklepa. Poleg tega, kot poudarja tožeča stranka, iz izpodbijanega sklepa ni razvidno, da bi ji Komisija očitala ravnanje [zaupno]. Komisija je namreč v izpodbijanem sklepu skrbno ločila ta dva subjekta.

- 61 Iz tega sledi, da argumenta Komisije, da naj bi ali zastopnik [zaupno] na sestanku 20. oktobra 1999 deloval v imenu celotne skupine, ko je izrazil namero tožeče stranke „da linijo s 33-palčnimi zasloni iz njene tovarne na Japonskem leta 2001 preseli v Indonezijo“, ni mogoče sprejeti. Take ugotovitve poleg tega ni v izpodbijanem sklepu, v katerem je Komisija zgolj navedla, da naj bi [zaupno] na tem sestanku obvestila družbo Chunghwa o nameravanem povišanju cen svojih 14-palčnih in 20-palčnih CPT za posamične stranke.
- 62 Drugič, iz povzetkov zapisnikov s sestankov 10. in 20. maja ter 23. avgusta 1999, navedenih v točki 279 obrazložitve izpodbijanega sklepa, ter povzetka zapisnika s sestanka 21. septembra 1999, navedenega v točki 287 obrazložitve navedenega sklepa, je razvidna zgolj namera članov omejevalnega sporazuma CPT, da vzpostavijo stik z [zaupno], s katero naj bi [zaupno] redno komunicirala. Poleg tega, v nasprotju z navedbami v točki 280 obrazložitve tega sklepa, izjava zastopnika [zaupno] na sestanku 23. avgusta 1999, da ima ta namen organizirati sestanke z najvišjimi odgovornimi osebami družbe „Toshiba“, da jih prepriča v dogovorjeni dvig cen, ni bila usmerjena v tožečo stranko, ampak v [zaupno]. Ta izjava je namreč navedena v rubriki zapisnika z navedenega sestanka, naslovljeni [zaupno], ki se nanaša na zamudo pri uvajanju dviga cen v Indoneziji. To, da podjetje, na katero se nanaša ta izjava, ni bila tožeča stranka, se sklada tudi z nalogo, dodeljeno [zaupno], ki obsega aktualno obveščanje [zaupno] o zadevnem trgu.
- 63 V nasprotju z ugotovitvami Komisije v točkah 280 in 995 obrazložitve izpodbijanega sklepa torej ti dokazi ne dokazujejo, da je [zaupno] tožečo stranko dejansko obvestila o omejevalnem sporazumu CPT.
- 64 Glede sestanka 14. januarja 1998 – navedenega v opombi št. 169 izpodbijanega sklepa in opisanega v opombi št. 131 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, na katerem je podpredsednik tožeče stranke predlagal, naj podjetja, ki se udeležujejo sestankov omejevalnega sporazuma CDT, pošljejo svoje predstavnike na Japonsko, v Korejo in Tajvan, da vzpostavijo dvostranske stike z japonskimi podjetji, ki niso sodelovala na sestankih o steklu – je treba poudariti, da se je ta sestanek nanašal izključno na CDT in se je torej nanašal na drug omejevalni sporazum. Komisija je namreč v točkah od 649 do 656 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da kljub povezavam med omejevalnima sporazumoma CPT in CDT, zapleten sklop sporazumov ali usklajenih ravnanj, povezan z njimi, pomeni dve ločeni enotni in trajajoči kršitvi. Poleg tega, kot to potrjuje tožeča stranka v repliki, se sklicevanja v zvezi s „CPT“ v zapisniku z zadevnega sestanka nanašajo na družbo „Chunghwa Picture Tubes“, ki je sodelovala na navedenem sestanku. V teh okoliščinah in ne da bi se bilo treba izreči o domnevni nedopustnosti tega dokaza, ker naj ne bi bil naveden v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah v zvezi s omejevalni sporazumom CPT, se Komisija ni mogla opreti na navedeni zapisnik pri ugotovitvi, navedeni v točki 502 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da je bilo sodelovanje tožeče stranke pri omejevalnem sporazumu CPT prek dvostranskih stikov del njene strategije, niti posledično, da je bila seznanjena z obstojem tega omejevalnega sporazuma.
- 65 Poleg tega, v nasprotju s trditvami Komisije in ugotovitvami v izpodbijanem sklepu, to, da so bili na nekaterih sestankih o steklu, zlasti na tistih 7. marca, 10. in 20. maja, 23. avgusta, 21. septembra in 20. oktobra 1999 ter 20. marca in 20. novembra 2001, izpostavljeni poslovno občutljivi podatki o obsegu prodaje, proizvodnih zmogljivostih in cenah tožeče stranke, ne more zadoščati za ugotovitev, da je zadnjenavedena vedela za obstoj omejevalnega sporazuma CPT in da je nameravala prispevati k uresničitvi ciljev tega omejevalnega sporazuma. Poleg tega Komisija ni dokazala, da so bili podatki,

ki so si jih udeleženci izmenjali na navedenih sestankih, podatki tožeče stranke, in da so bila sklicevanja na „TSB“ v zapisnikih, na katere se je oprla za dokaz sodelovanja tožeče stranke pri omejevalnem sporazumu CPT, usmerjena vanjo in ne v [zaupno].

- 66 V zvezi s tem je treba poudariti, da okoliščina, da so bile kratice, ki ustrezajo imenom več družb, kot so „TSB“, [zaupno] ali [zaupno], včasih uporabljene v istih zapisnikih, ne more zadoščati za ugotovitev, da so si udeleženci prizadevali za sistematično razlikovanje med tožečo stranko in [zaupno]. Ta sklicevanja je treba namreč razumeti v njihovem sobesedilu. Torej je treba ugotoviti, da se zapisniki s sestankov 7. marca, 21. septembra in 10. maja 1999 nanašajo na proizvajalce televizij s sedežem v jugovzhodni Aziji, ki so bili stranke [zaupno], kar se ujema s točko 279 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero so udeleženci na azijskem sestanku o steklu 21. junija 1999 preučili dvige cen, pri čemer so se sklicevali prav tako na njo in družbo Aiwa, za katero je bila ta največji dobavitelj.
- 67 Poleg tega izjave zastopnika [zaupno] na sestanku 6. marca 2000 z [zaupno], navedene v točki 330 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero naj bi „TSB nedvomno sledila, če bi se družba GSM odločila povišati svoje cene“, ni mogoče razlagati, kot da je usmerjena v tožečo stranko, saj si je težko zamisliti, da strategija nekega podjetja, v katerem ima ta manjšinski delež, pritiska na cenovno politiko, ki jo je ta sprejela, in še manj, da jo zavezuje. Poleg tega je iz odgovora tožeče stranke na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah razvidno, da je [zaupno] samostojno določala svoje cene in da njeni zaposleni niso imeli pooblastil za odločanje zunaj njenega okvira. Poleg tega zgolj na podlagi dejstva, da se je [zaupno] odločila, da sledi morebitnemu usklajenemu dvigu cen, predvidenem na sestanku o steklu, ni mogoče sklepati, da naj bi s tem obvestila tožečo stranko. Nazadnje navedba, v skladu s katero je „japonski sedež“ nameraval preseliti nekatere proizvodne linije v svoje tovarne na Tajskem ali v Indoneziji, tudi ne dokazuje, da je bila tožeča stranka obveščena o nameravanih protikonkurenčnih ravnanjih ali o njihovem izvajanju in o ciljih udeležencev v omejevalnem sporazumu CPT, med drugim družbe Chunghwa.
- 68 Tretjič, Komisija v izpodbijanem sklepu tudi ni potrdila, da je [zaupno] kakor koli obvestila tožečo stranko o obstoju omejevalnega sporazuma CPT ali o ciljih udeležencev tega omejevalnega sporazuma.
- 69 Četrtoč, tudi ob predpostavki, da bi bilo mogoče šteti – kot je Komisija ugotovila v točki 287 izpodbijanega sklepa – da je tožeča stranka vedela za sestanke omejevalnega sporazuma CPT, ni dokaza, da je nameravala s svojim ravnanjem prispevati k uresničevanju skupnih ciljev vseh udeležencev navedenega omejevalnega sporazuma.
- 70 V nasprotju s tem, kar trdi Komisija v svojih pisanjih, povzetek zabeležk, ki ga je napravil uslužbenec družbe Chunghwa na sestanku o steklu 21. septembra 1999, ki poroča, da naj bi uslužbenec [zaupno] navedel glede dopisa, ki naj bi ga tožeča stranka („japonski sedež TSB“) naslovila na [zaupno], v katerem jo prosi, naj ne sodeluje na sestanku o steklu, ne dokazuje, da se je tožeča stranka odločila, da ne bo sodelovala na navedenih sestankih in ne dopušča ugotovitve, kot je navedeno v sodbi Splošnega sodišča z dne 6. marca 2012, UPM-Kymmene/Komisija (T-53/06), da je bila seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma CPT in da je nameravala prispevati k uresničitvi ciljev udeležencev tega omejevalnega sporazuma. Kot potrjuje tožeča stranka, ta povzetek dokazuje predvsem nasprotno, namreč da ni želela, da [zaupno] sodeluje na sestanku o steklu.
- 71 Petič, v nasprotju z ugotovitvami Komisije v točkah 498, 499 in 995 obrazložitve izpodbijanega sklepa, tudi iz ustnih navedb treh prosilcev prizanesljivosti, ki so v točki 126 obrazložitve navedenega sklepa opredeljene kot „skladni dokazi o udeležbi tožeče stranke [v omejevalnem sporazumu CPT] od pomladi 2000“ in omenjene v opombi št. 176 k navedeni točki obrazložitve, ni razvidno, da bi bila tožeča stranka, čeprav je le redko sodelovala na večstranskih sestankih, o njihovem rezultatu splošno obveščena prek [zaupno].

- 72 Poleg tega, da je trditev splošna, je treba poudariti, prvič, da se ustna izjava družbe Chunghwa z dne 28. novembra 2007 nanaša na [zaupno], kot sodelujočo na dvostranskih sestankih, in ne na tožečo stranko. V skladu z navedeno izjavo so se nekatera podjetja udeležila dvostranskih sestankov s podjetji, ki so sodelovala na sestankih o steklu, kar je zadnjenavedenim omogočalo, da si izmenjajo poslovno občutljive informacije o tistih podjetjih, ki se teh sestankov niso udeležila ter da svoje razprave razširijo na pogovore o cenah in proizvodnji v navedenih podjetjih. V zvezi s tem se v tej izjavi omenjajo trije sestanki med podjetji, ki so sodelovala pri omejevalnem sporazumu CPT, in sicer 25. novembra 1996 ter 23. avgusta in 27. oktobra 1999, na katerih naj bi bilo dogovorjeno, da se vzpostavi stik s podjetji, ki niso sodelovala na teh sestankih. Vendar je treba opozoriti, da se je zapisnik s sestanka 23. avgusta 1999, naveden v točkah 279 in 280 izpodbijanega sklepa, kot je bilo ugotovljeno v točki 59 zgoraj, nanašal na [zaupno] in ne na tožečo stranko. Prav tako so, v skladu s točko 291 obrazložitve navedenega sklepa, udeleženci sestanka 27. oktobra 1999 podrobno proučili posodobljene statute podjetij, med katerimi je bila [zaupno], medtem ko tožeča stranka tam ni omenjena.
- 73 Drugič, družba Chunghwa je v svoji naknadni ustni izjavi z dne 16. marca 2009 navedla le, da je tožeča stranka sodelovala na dvostranskih in večstranskih sestankih. Vendar v navedeni izjavi ni opredeljeno, ali je z besedo „Toshiba“ mišljen zgolj sedež družbe in s tem tožeča stranka, ali tudi drugi pravni subjekti, kot je [zaupno]. Na vprašanje, ali se domnevna udeležba družbe „Toshiba“ na sestankih „skupine“ in na dvostranskih sestankih nanaša na tožečo stranko, ni jasnega odgovora.
- 74 Tretjič, v ustni izjavi družbe Samsung SDI z dne 13. februarja 2008, na katero se sklicuje točka 550 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je opisan sestanek z dne 24. novembra 1998 med družbo Samsung SDI, LGE in [zaupno], na katerem naj bi zadnjenavedeno podjetje povabilo „Tosummit/Toshiba“, da se udeleži tega sestanka, zadnjenavedena pa naj bi se nato večkrat udeležila tovrstnih sestankov. Vendar se je ta subjekt, kot je Komisija potrdila v točki 273 obrazložitve izpodbijanega sklepa in kot je razvidno iz te izjave, skliceval na [zaupno] in ne na tožečo stranko.
- 75 Poleg tega je bila [zaupno], v nasprotju s tem kar Komisija navaja v točki 550 obrazložitve izpodbijanega sklepa, pri čemer se opira na ustno izjavo družbe Samsung SDI z dne 12. marca 2009, v dobrih odnosih z [zaupno], tako da je sporazum o tehnični pomoči sklenila z njo, in ne s tožečo stranko.
- 76 Nazadnje, trditev družbe Samsung SDI v ustni izjavi z dne 20. junija 2008, da je bila tožeča stranka na splošno obveščena prek družbe [zaupno], ni dovolj podkrepljena. Poleg tega ta dokaz, glede na njegovo posredno naravo in to, da prihaja od drugega podjetja, ne od tistega, ki naj bi domnevno obveščal tožečo stranko, ne more zadoščati za ugotovitev, da je bila zadnjenavedena seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma CPT.
- 77 Iz tega sledi, da zadevne ustne izjave – v nasprotju z ugotovitvami Komisije v točkah 548 in 552 obrazložitve izpodbijanega sklepa – ne potrjujejo sodelovanja tožeče stranke pri omejevalnem sporazumu CPT in jih zato ni mogoče upoštevati, kot da v zvezi s tem podpirajo takratne dokaze (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004, JFE Engineering in drugi/Komisija, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501, točka 219, in z dne 25. oktobra 2005, Groupe Danone/Komisija, T-38/02, ZOdl., str. II-4407, točka 285). Poleg tega je Komisija v svojih pisanjih priznala, da navedene ustne izjave ne dajejo nobene podrobne informacije glede dvostranskih sestankov, na katerih naj bi bila tožeča stranka prek [zaupno] obveščena o sporazumih in usklajenih praksah, nameravanih na sestankih o steklu.
- 78 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da iz dokazov, na katere se je Komisija oprla pri dokazovanju, da je bila tožeča stranka seznanjena z obstojem oziroma vsebino omejevalnega sporazuma CPT pred aprilom 2002, tako posamično kot v celoti, izhaja, da ni bilo pravno zadostno dokazano, da so konkurenti tožeče stranke seznanili oziroma dejansko obvestili tožečo stranko o obstoju globalnega omejevalnega sporazuma in da je ta nameravala s svojim ravnanjem prispevati k uresničitvi skupnih ciljev vseh udeležencev navedenega omejevalnega sporazuma. V teh okoliščinah nikakor ni treba

preučiti vprašanja protikonkurenčne narave dvostranskih stikov in njihove morebitne povezanosti z omejevalnim sporazumom CPT (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 4. julija 2013, Komisija/Aalberts Industries in drugi, C-287/11 P, točki 62 in 63).

79 Zato je treba drugemu in tretjemu delu prvega tožbenega razloga ugoditi in posledično prvemu tožbenemu razlogu v celoti, ne da bi se bilo treba izreči o kršitvi pravic do obrambe in načela enakega obravnavanja, navedenih v utemeljitev prvega in četrtega dela navedenega tožbenega razloga.

Drugi tožbeni razlog: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobju od 12. aprila 2002 do 31. marca 2003

80 Ta tožbeni razlog ima dva dela, pri čemer prvi temelji na nepristojnosti Komisije za ugotavljanje kršitve v smislu člena 101 PDEU, in drugi na napaki v zvezi z ugotovitvijo, da naj bi tožeča stranka sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi.

81 Tožeča stranka v okviru prvega dela navaja, da je ni mogoče šteti za odgovorno za kršitev zaradi njene udeležbe na sestankih SML, saj Komisija po eni strani ni dokazala, da so se sporazumi, sklenjeni ali predvideni na teh sestankih, izvrševali v EGP, in po drugi, da so ti sporazumi imeli takojšen, znaten in predvidljiv učinek na trg EGP prek prodaje predelanih proizvodov. Poleg tega se sklicuje na kršitev pravic do obrambe, ker ni imela možnosti izraziti stališča glede te zadnje navedene trditve Komisije.

82 Tožeča stranka v okviru drugega dela zatrjuje, da je Komisija storila napako, ker jo je razglasila za odgovorno za enotno in trajajočo kršitev zaradi njene udeležbe na štirih sestankih SML, ki so potekali v Aziji 12. aprila, 27. maja in 6. decembra 2002 ter 10. februarja 2003 in na katerih sta sodelovali družba Samsung SDI in skupina LPD. Tožeča stranka v zvezi s tem navaja, da je Komisija dejavnosti štirih različnih skupinskih sestankov, namreč sestankov SML, sestankov ASEAN, azijskih in evropskih sestankov o steklu napačno opredelila za enotno in trajajočo kršitev, čeprav ni dokazov, ki bi kazali na obstoj skupnega načrta, ki bi sledil enotnemu ekonomskemu cilju, medtem ko ti skupinski sestanki niso bili dovolj dopolnjujoči in povezani. Tožeča stranka podredno trdi, da je ni mogoče razglasiti za odgovorno za globalni sporazum, saj ni vedela za njegov obstoj in s svojo udeležbo na sestankih SML ni nameravala prispevati k izvajanju tega sporazuma.

83 Najprej je treba preučiti drugi del tega tožbenega razloga in zlasti vprašanje, ali je Komisija pravilno ugotovila, da je tožeča stranka sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi, ker je sodelovala na štirih sestankih SML od 12. aprila 2002 do 10. februarja 2003. V zvezi s tem je iz točke 313 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da je tožeča stranka od aprila 2002 začela redno sodelovati na sestankih z lastnimi sredstvi in da naj bi dokazi glede teh stikov dokazovali, da je bil njihov namen zagotavljanje aktualnih informacij in da se vključi v razvoj in prihodnje projekte glede zmogljivosti, prodaje in cene na svetovni ravni. V skladu s točko 502 obrazložitve navedenega sklepa naj bi se udeleženci na prvem od teh sestankov, namreč na sestanku 12. aprila 2002, ki je naveden v točkah 374 in 375 obrazložitve navedenega sklepa, dogovorili o trajnem sodelovanju, da se sestanejo vsake dva meseca, da ohranijo cene na isti ravni oziroma da jih dvignejo v tretjem četrtletju leta 2002, ter o smernicah za določanje cen. V skladu s točkami 387, 388 in 503 obrazložitve tega sklepa naj bi obstajali tudi dokazi, da je tožeča stranka imela aktivno vlogo v tem omejevalnem sporazumu.

84 Vendar je treba poudariti, da razen dokazov o udeležbi tožeče stranke na sestankih SML in o protikonkurenčnem cilju teh sestankov, ki jih nihče ne izpodbija, Komisija v izpodbijanem sklepu ni jasno opredelila dokazov, na katere se je oprla pri ugotovitvi, da je bila tožeča stranka seznanjena s kršitvenimi ravnanji, ki so jih udeleženci omejevalnega sporazuma nameravali izvajati ali izvajali, in da je s svojim ravnanjem nameravala prispevati k uresničevanju njihovih skupnih ciljev.

- 85 V zvezi s tem na podlagi analize zapisnikov s sestankov SML, ki jo je Komisija navedla v točkah 374, 375, 377, 384 in 387 obrazložitve izpodbijanega sklepa, vsekakor ni mogoče sklepati, da je bila tožeča stranka seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma CPT na svetovni ravni in da je nameravala prispevati k uresničevanju ciljev udeležencev tega omejevalnega sporazuma. Komisija je namreč zgolj opisala cilj in svetovni obseg teh sestankov in poudarila, da naj bi bili udeleženci prvega od teh sestankov odločeni, da s sodelovanjem nadaljujejo na svetovni ravni. Vendar taka okoliščina, tudi če šteje za dokazano, ne omogoča sklepa, da je bila seznanjenost z obstojem omejevalnega sporazuma CPT dokazana v smislu sodne prakse, navedene v točkah 49 in 50 zgoraj.
- 86 Iz tega sledi, da – ne da bi bilo treba preučiti, ali so bili sestanki SML del enotne in trajajoče kršitve – je treba ugotoviti, da Komisija ni pravno zadostno dokazala, da je tožeča stranka z udeležbo na štirih sestankih SML s svojim ravnanjem nameravala prispevati k uresničevanju vseh kupnih ciljev podjetij udeležencev omejevalnega sporazuma CPT in da je bila seznanjena s kršitvenim ravnanjem, ki so ga nameravali izvajati ali so ga izvajali navedeni udeleženci pri izpolnjevanju teh ciljev oziroma da bi jih lahko razumno predvidela in bila pripravljena prevzeti tveganje v smislu sodne prakse, navedene v točkah od 49 do 51 zgoraj. Poleg tega na podlagi celostne presoje dokazov, uporabljenih pri sprejetju izpodbijanega sklepa, o seznanjenosti s temi ravnanji tudi ni mogoče sklepati iz okoliščine, da je tožeča stranka sprva imela dvostranske stike z nekaterimi udeleženci omejevalnega sporazuma CPT in nato na štirih sestankih SML sodelovala z nekaterimi izmed njih.
- 87 Zato je treba drugemu delu drugega tožbenega razloga ugoditi, ne da bi se bilo treba v tej fazi izreči o pristojnosti Komisije za ugotavljanje kršitve v smislu člena 101 PDEU zaradi udeležbe tožeče stranke na sestankih SML.

Četrti tožbeni razlog: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka solidarno odgovorna za sodelovanje družbe MTPD pri kršitvi v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006

- 88 Ta tožbeni razlog ima tri dele, od katerih prvi temelji na neobrazložitvi, drugi na napačni presoji glede odločilnega vpliva tožeče stranke na ravnanje skupnega podjetja, tretji pa na kršitvi pravic do obrambe, ker tožeča stranka ni imela dostopa do pripomb družbe Panasonic, ki so bile predložene kot odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in po zaslišanju.
- 89 Najprej je treba preučiti drugi del tega tožbenega razloga.

– Drugi del

- 90 Tožeča stranka poudarja, da je družba MEI z večinskim deležem v družbi MTPD v višini 64,5 % imela izključni nadzor nad njenim delovanjem, imenovala člane njenega upravnega odbora in je tako imela nadzor nad vsemi odločitvami upravljalnih organov, ki se sprejemajo z navadno večino, izbirala svojega predsednika in odločala o tekočih poslih. Tožeča stranka pa je imela le 35,5-odstotni manjšinski delež, vendar ni imela pravic, ki presegajo tiste, ki jih imajo običajno manjšinski delničarji. Po njenem mnenju naj bi torej Komisija, kljub dokazom, ki naj bi dokazovali to okoliščino in v nasprotju z odločbo Bundeskartellamt (nemški urad za konkurenco), s katero je bil odobren predlog za ustanovitev družbe MTPD tako da družba MEI pridobi izključni nadzor nad skupnim podjetjem, napačno štela, da naj bi ji pravice, določene v statutu družbe MTPD in sporazumu o ustanovitvi družbe MTPD (sporazum o udeležbi podjetij, v nadaljevanju: BIA) dajale pravico do blokiranja strateških ukrepov, kot da bi imela skupni nadzor nad navedenim podjetjem. Po njenem mnenju naj ji te pravice ne bi omogočale ne vplivanja na tekoče posle družbe MTPD ali na njeno ravnanje na trgu niti na nadziranje cen, trženje ali kateri koli drugi vidik njene poslovne politike in naj ji ne bi dajale nobene pristojnosti za upravljanje.

- 91 Tožeča stranka trdi, da posledično, v nasprotju z ugotovitvami v izpodbijanem sklepu, ni tvorila gospodarske enote z družbo MTPD in ni mogla odločilno vplivati na njeno ravnanje na trgu niti ni dejansko imela takega vpliva. V zvezi s tem trdi, da ni nikoli uporabila svojih domnevnih pravic veta in da naj Komisija ne bi dokazala, da je bila seznanjena s sodelovanjem družbe MTPD pri omejevalnem sporazumu CPT v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006.
- 92 Komisija se s tem ne strinja.
- 93 V zvezi s tem je treba opozoriti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše matični družbi, zlasti če ta hčerinska družba – čeprav je ločena pravna oseba – o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak večinoma ravna v skladu z navodili matične družbe, zlasti glede na gospodarske, organizacijske in pravne povezave med tema pravnima osebama (glej sodbo Sodišča z dne 26. septembra 2013, EI du Pont de Nemours/Komisija, C-172/12 P, točka 41, in navedena sodna praksa).
- 94 Ker sta v takšnem primeru matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in sta samo eno podjetje v smislu člena 101 PDEU, lahko Komisija odločbo, s katero je naloženo plačilo glob, naslovi na matično družbo, ne da bi bilo treba dokazati, da je bila matična družba pri tej kršitvi osebno vpletena (zgoraj v točki 90 navedena sodba EI du Pont de Nemours/Komisija, točka 42).
- 95 Prav tako je treba poudariti, da se Komisija, da bi ravnanje hčerinske družbe pripisala matični družbi, ne more opreti zgolj na to, da ima matična družba možnost odločilno vplivati na ravnanje hčerinske družbe, ampak mora hkrati preveriti, ali se je ta vpliv dejansko izvajal (zgoraj v točki 93 navedena sodba EI du Pont de Nemours/Komisija, točka 44; glej sodbi Splošnega sodišča z dne 11. julija 2014, Sasol in drugi/Komisija, T-541/08, ZOdl., točka 43, in RWE in RWE Dea/Komisija, T-543/08, ZOdl., točka 101, in navedena sodna praksa). Načeloma je dolžnost Komisije, da tak odločilen vpliv dokaže na podlagi vseh dejstev (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 27. septembra 2006, Avebe/Komisija, T-314/01, ZOdl., str. II-3085, točka 136, in navedena sodna praksa).
- 96 Običajno lahko večinski delež lastniškega kapitala v hčerinski družbi matični družbi omogoči dejansko izvajanje odločilnega vpliva na lastno hčerinsko družbo, zlasti na njeno ravnanje na trgu. Tako je bilo razsojeno, da kadar dejansko izvajanje nadzora matične družbe nad njeno hčerinsko družbo, v kateri ima 25,001-odstotni lastniški delež, ustreza manjšinskemu deležu, ki še zdaleč ni večinski, ni mogoče šteti, da sta matična družba in njena hčerinska družba del iste skupine, v kateri bi sestavljali enotni gospodarski subjekt (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 12. julija 2011, Fuji Electric/Komisija, T-132/07, ZOdl., str. II-4091, točka 182, in navedena sodna praksa).
- 97 Vendar lahko manjšinski delež matični družbi omogoči dejansko izvajanje odločilnega vpliva na ravnanje njene hčerinske družbe na trgu, če ima večja pooblastila, kot se običajno dodelijo manjšinskim delničarjem, da se zavarujejo njihovi finančni interesi, in ki z uporabo metode skupka skladnih pravnih ali ekonomskih indicev lahko dokazujejo izvajanje odločilnega vpliva na ravnanje hčerinske družbe na trgu. Komisija tako lahko dokaz o dejanskem izvajanju odločilnega vpliva predloži na podlagi skupka indicev, tudi če noben indic nima zadostne dokazne vrednosti (zgoraj v točki 93 navedena sodba Fuji Electric/Komisija, točka 183).
- 98 Ker se mora Splošno sodišče v skladu s členom 263 PDEU omejiti na nadzor nad zakonitostjo izpodbijane odločbe na podlagi obrazložitve tega akta, je treba dejansko izvajanje vodstvenih pooblastil matične družbe nad njeno odvisno družbo presojati samo na podlagi dokazov, ki jih je Komisija zbrala v odločbi, s katero se je odgovornost za kršitev pripisala matični družbi. V bistvu je torej upošteveno samo vprašanje, ali je glede na navedene dokaze kršitev dokazana ali ne (glej zgoraj v točki 93 navedeno sodbo Fuji Electric/Komisija, točka 185, in navedena sodna praksa).

- 99 Nato je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da skupen nadzor dveh med seboj neodvisnih matičnih družb nad hčerinsko družbo načeloma ne nasprotuje temu, da Komisija ugotovi obstoj gospodarske enote, sestavljene iz ene od teh matičnih družb in zadevne hčerinske družbe, in da to velja, tudi če ima ta matična družba manjši kapitalski delež v hčerinski družbi kot druga matična družba (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. decembra 2010, *AceaElectrabel Produzione/Komisija*, C-480/09 P, ZOdl., str. I-13355, točka 64).
- 100 Dejansko izvajanje vodstvenih pooblastil ene ali več matičnih družb nad njihovo hčerinsko družbo lahko neposredno izhaja iz izvajanja veljavnih zakonskih določb ali sporazuma med matičnimi družbami, sklenjenega v skladu s temi zakonskimi določbami, o upravljanju njihove skupne odvisne družbe. Pomembnost vpletenosti matične družbe v upravljanje njene odvisne družbe lahko potrjuje tudi dejstvo, da so na čelu odvisne družbe številne osebe, ki imajo vodstvene funkcije v matični družbi. Matična družba se zaradi takega kopičenja funkcij nujno znajde v položaju, ko odločilno vpliva na ravnanje svoje odvisne družbe na trgu, saj članom vodstva matične družbe omogoča, da med opravljanjem vodstvenih funkcij v odvisni družbi njeno ravnanje na trgu usklajujejo s smernicami, ki so jih določili vodilni organi matične družbe. Tak cilj je mogoče doseči, tudi če člani matične družbe, ki imajo vodstvene funkcije v odvisni družbi, ne nastopajo kot predstavniki matične družbe. Nazadnje, vpletenost ene ali več matičnih družb v upravljanje odvisne družbe je lahko razvidna iz poslovnih odnosov matičnih družb z odvisno družbo. Če je matična družba tudi dobaviteljica ali stranka svoje odvisne družbe, ima tako prav poseben interes za vodenje njenih proizvodnih ali distribucijskih dejavnosti, da lahko v celoti izkoristi dodano vrednost take vertikalne integracije (glej zgoraj v točki 96 navedeno sodbo *Fuji Electric/Komisija*, točka 184, in navedena sodna praksa).
- 101 Nazadnje, ker je iz teh določb razvidno, da sta bili matični družbi le skupno pooblaščenici za delovanje v imenu skupnega podjetja in za zavezo skupnega podjetja nasproti tretjim osebam in da sta bili skupno odgovorni za politiko navedenega podjetja, se lahko dejansko izvajanje odločilnega vpliva na poslovno ravnanje skupnega podjetja domneva z uporabo nadzora, usmerjenega v prihodnost, opravljenega na področju nadzora koncentracij (glej v tem smislu zgoraj v točki 95 navedeno sodbo *Sasol in drugi/Komisija*, točka 49).
- 102 Vendar lahko Komisija ali zainteresirane stranke ob upoštevanju tega, da je preučitev dejanskega izvajanja odločilnega vpliva retrospektivna in se lahko zato utemelji z dejstvi, predložijo dokaze za to, da so se poslovne odločitve skupnega podjetja sprejemale drugače, kot izhaja iz abstraktne preučitve sporazumov glede delovanja skupnega podjetja (glej v tem smislu zgoraj v točki 96 navedeno sodbo *Fuji Electric/Komisija*, točki 194 in 195, in sodbo Splošnega sodišča z dne 13. julija 2011, *General Technic-Otis in drugi/Komisija*, T-141/07, T-142/07, T-145/07 in T-146/07, ZOdl., str. II-4977, točke od 115 do 117).
- 103 Utemeljenost drugega dela četrtega tožbenega razloga je treba preučiti na podlagi navedenih ugotovitev.
- 104 V obravnavani zadevi je Komisija v točkah od 931 do 933 in 956 obrazložitve izpodbijanega sklepa najprej navedla objektivne okoliščine, ki dokazujejo, da naj bi matični družbi družbe MTPD imeli možnost odločilno vplivati na njeno ravnanje na trgu z izvajanjem aktivne vloge pri nadzoru in vodenju. Komisija je nato v točkah od 934 do 936 obrazložitve izpodbijanega sklepa navedla primere sodelovanja med matičnima družbama družbe MTPD, ki naj bi po eni strani dokazovali njuno dejansko izvajanje odločilnega vpliva na ravnanje družbe MTPD na trgu, po drugi pa okoliščino, da je bila za sprejetje pomembnih odločitev v zvezi z družbo MTPD potrebna njuna skupna odobritev.
- 105 Najprej je treba poudariti, da ob upoštevanju dejstva, da je bilo ugodeno prvemu in drugemu tožbenemu razlogu, trditve Komisije, da je bila tožeča stranka glede na njeno neposredno vpletenost pred ustanovitvijo družbe MTPD in posledično naknadno sodelovanje družbe MTPD seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma CPT, ni mogoče sprejeti. Vsekakor je treba poudariti, da je ugotovitev, da je bila tožeča stranka seznanjena s sodelovanjem družbe MTPD pri navedenem

omejevalnem sporazumu, glede vprašanja možnosti, da se odgovornost za ravnanje družbe MTPD pripiše tožeči stranki, brezpredmetna. Za to, da se matični družbi pripiše odgovornost za dejanja hčerinske družbe, namreč nikakor ni treba dokazati, da je bila matična družba neposredno vpletena v očitano ravnanje ali da je bila z njim seznanjena. V zvezi s tem je treba spomniti, da Komisija odločbo o naložitvi glob lahko naslovi na matično družbo, ne zaradi odnosa napeljevanja h kršitvi med matično in hčerinsko družbo ali celo vpletenosti prve v kršitev, temveč zato, ker obe tvorita samo eno podjetje v smislu člena 101 PDEU (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 2. februarja 2012, EI du Pont de Nemours in drugi/Komisija, T-76/08, točka 76, in navedena sodna praksa).

- 106 Glede strukture delničarjev in odločanja statutarnih organov družbe MTPD je treba poudariti, prvič, da je Komisija v točkah 932 in 956 obrazložitve izpodbijanega sklepa pravilno ugotovila, da sta v skladu z določbami BIA obe matični družbi imeli pravico veta glede strateško pomembnih vprašanj, ki so bila temeljna za izvajanje dejavnosti družbe MTPD, kar naj bi dokazovalo izvajanje skupnega nadzora nad družbo MTPD.
- 107 Tožeča stranka se v zvezi s tem ne more sklicevati, da za vsa področja, urejena z odločbami iz člena 21(2) BIA, katerih sprejetje je bilo odvisno od soglasja obeh matičnih družb, in iz člena 23(2) BIA, ki zahtevajo soglasje vsaj enega direktorja, ki ga določi vsaka od matičnih družb, velja običajna zaščita pravic manjšinskih delničarjev, ki se nanaša na varstvo njihovih finančnih interesov kot vlagateljev v skupno podjetje v smislu točke 66 Prečiščenega obvestila Komisije glede Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL 2008, C 95, str. 1, v nadaljevanju: prečiščeno obvestilo). Iz odstavka 67 tega obvestila, katerega upoštevnost stranke v obravnavani zadevi ne izpodbijajo, je namreč razvidno, da pravice veta, ki so podlaga za skupni nadzor, običajno vključujejo odločitve o vprašanjih, kot so finančni načrt, poslovni načrt, glavne naložbe ali imenovanje višjega vodstva. Poleg tega je iz odstavkov od 68 do 70 prečiščenega obvestila razvidno, da za pridobitev skupnega nadzora nad skupnim podjetjem lahko zadošča, da ima manjšinski delničar pravico veta na ravni poslovnega načrta, tudi če nima nobene druge pravice veta, medtem ko pravice, ki se nanašajo na imenovanje ali odpoklic višjega vodstva ter potrditev finančnega načrta štejejo za zelo pomembne. Na podlagi odstavka 71 navedenega obvestila velja, da če se pravica veta nanaša na naložbe skupnega podjetja, bo njen obseg odvisen od višine naložb, podrejenih matičnim podjetjem, in od tega, kako pomembne so te naložbe na trgu, na katerem je prisotno skupno podjetje.
- 108 Člen 23(2) BIA naj bi torej družbi Toshiba dajal pravice veta tako glede materialnih naložb (točka 12 te določbe) kot glede ustanovitve, kapitalskih vložkov ali nakupa družbe oziroma druge dejavnosti, ki vključuje izplačilo zneska, ki je enak ali večji od milijarde jenov (točka 8 te določbe) ali glede dodelitve posojil hčerinskim družbam in drugim subjektom v vrednosti, ki je enaka ali večja od milijarde jenov (točka 9 te določbe). Kot navaja Komisija ti zneski očitno niso pretirani glede na začetno naložbo tožeče stranke v družbo MTPD, ki znaša 26,5 milijarde jenov, tako da bi pravica veta na tem področju lahko pomenila dokaz, da je tožeča stranka lahko odločilno vplivala na ravnanje družbe MTPD na trgu.
- 109 Poleg tega, kot je Komisija poudarila v točkah 933 in 953 obrazložitve izpodbijanega sklepa, sta MEI in tožeča stranka v skladu s členom 27(1) BIA sprejeli dokument, ki je veljal do 31. marca 2008 in vseboval informacije o prodaji, proizvodnji, razvoju, donosih, naložbah, finančnih načrtih in vračilu glavnice glede MTPD in je pomenil podlago za poslovni načrt slednje. Ta določba je določala, da naj bi v začetnem dvoletnem obdobju, katerega konec je bil določen za 31. marca 2005, prvotni poslovni načrt družbe MTPD sprejeli matični družbi in da naj bi v skladu z njegovim drugim odstavkom od tega datuma letne poslovne načrte določala družba TPD, po posvetovanju s svojima matičnima družbama. Matični družbi sta torej z memorandumom o soglasju z dne 7. decembra 2004, ki spreminja člen 27(2) BIA, podaljšali začetno obdobje do 31. marca 2007, tako da sta se morali sporazumeti glede poslovnega načrta družbe MTPD in glede naknadnih sprememb v celotnem obdobju obstoja zadnje navedene.

- 110 Iz tega sledi, da je Komisija pravilno ugotovila, da sta o BIA in poslovnem načrtu, ki vsebujeta glavne operative in finančne cilje družbe MTPD ter temeljni strateški načrt, odločili matični družbi družbe MTPD. Tudi če tožeča stranka ni bila konkretno vpletena v pripravo navedenih načrtov, kot je navedla v svojih pisanjih, je bila v skladu s členom 27(2) BIA še vedno potrebna njena odobritev teh načrtov ter predhodno posvetovanje z njo. Poleg tega tožeča stranka ne izpodbija, da je odobrila vse letne poslovne načrte družbe MTPD.
- 111 Zato je treba ugotoviti, ne da bi bilo treba preučiti razloge za podaljšanje začetnega obdobja, na katere se sklicuje tožeča stranka, da je ta na podlagi tega podaljšanja dobila pravico veta glede poslovnega načrta družbe MTPD, ki se je nanašal tudi na njen proračun, in sicer celotno obdobje njenega obstoja. V nasprotju s trditvami tožeče stranke torej pravici veta glede navedenega poslovnega načrta ni bil odvzet polni učinek. Poleg tega to, da je imela tako pravico, zadošča za ugotovitev v smislu odstavka 70 prečiščenega obvestila, da je dejansko odločilno vplivala na skupno podjetje.
- 112 Glede na navedeno in kot je ugotovila Komisija, nekatere od pravic iz člena 23(2) in 27 BIA 27 spadajo na področja, ki so tožeči stranki omogočala, da odločilno vpliva na poslovno strategijo družbe MTPD, skupaj z družbo Panasonic. Tudi vprašanje, ali tožeča stranka dejansko ni nikoli uporabila teh pravic, kot je razvidno iz točke 956 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v obravnavani zadevi ni pomembno glede presoje njenega odločilnega vpliva na ravnanje družbe MTPD na trgu. Za sprejetje odločitev na področjih, na katera se med drugim nanaša člen 23(2) BIA, sta se namreč matični družbi morali predhodno dogovoriti. Zato je razpolaganje z zadevnimi pravicami veta nujno vplivalo, čeprav posredno, na upravljanje družbe MTPD.
- 113 Poleg tega so te pravice veta dopolnjevale pravice iz člena 21(2) BIA, ki se nanašajo na vprašanja, ki potrebujejo posebne rešitve skupščine delničarjev na podlagi trgovinskega prava, in vprašanja o izdaji novih delnic ter o razdelitvi dividend. Te pravice so bile dodatni indic, na kateri se je Komisija lahko oprla pri ugotovitvi, da je tožeča stranka lahko odločilno vplivala na ravnanje družbe MTPD.
- 114 Drugič, poudariti je treba, da druge okoliščine, ki jih Komisija navaja v izpodbijanem sklepu – kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa – omogočajo ugotovitev, da je tožeča stranka lahko odločilno vplivala na ravnanje družbe MTPD na trgu.
- 115 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da je imel eden od štirih direktorjev, ki jih je imenovala tožeča stranka, od skupno desetih v upravnem odboru družbe MTPD – kot je Komisija ugotovila v točki 975 obrazložitve izpodbijanega sklepa – na podlagi člena 22(2) BIA istočasno vodstveni položaj v okviru tožeče stranke, česar tožeča stranka ne izpodbija. Ta okoliščina je bila torej indic, na kateri se je Komisija lahko sklicevala, skupaj z drugimi dokazi, pri ugotovitvi, da je tožeča stranka lahko odločilno vplivala na ravnanje družbe MTPD.
- 116 Poleg tega je tožeča stranka v skladu s členom 22(3) BIA morala imenovati enega od dveh upravljavcev, pooblaščenih za zastopanje skupnega podjetja, pri čemer je bil ta upravljavec hkrati podpredsednik skupnega podjetja. Kot je Komisija pravilno ugotovila v točkah 940 in 941 obrazložitve izpodbijanega sklepa, sta oba podpredsednika družbe MTPD, ki sta bila imenovana v času njenega obstoja, predhodno opravljala visoke funkcije v okviru posloводства tožeče stranke in sta bila v družbo MTPD vključena naknadno. Iz tega sledi, da tudi če nista ohranila pogodbenih vezi s tožečo stranko in nista bila več pod njenim neposrednim nadzorom, sta bila nujno podrobno seznanjena z njeno politiko in njenimi poslovnimi cilji ter sta lahko politiko družbe MTPD prilagajala interesom tožeče stranke. Te ugotovitve tudi ne more omajati trditev tožeče stranke, da je bila vloga podpredsednika družbe MTPD zgolj simbolična.
- 117 Poleg tega okoliščine, kot je Komisija ugotovila v točki 957 obrazložitve izpodbijanega sklepa, da naj upravni odbor družbe MTPD ne bi nikoli nasprotoval odločitvam njenega predsednika, ki ga je imenovala družba Panasonic, ni mogoče razlagati tako, da tožeča stranka ni izvajala odločilnega vpliva na ravnanje družbe MTPD na trgu, ampak prej kot odobravanje poslovne politike družbe MTPD.

- 118 V teh okoliščinah to, da je bil predsednik družbe MTPD, ki ga je imenovala družba Panasonic, odgovoren za tekoče upravljanje družbe MTPD in da je odobril večino pomembnih odločitev v zvezi z dejavnostjo družbe MTPD po eni strani, in da je bila družba Panasonic odgovorna za vodenje in upravljanje družbe MTPD po drugi, v skladu s členom 20(2) BIA ne omogoča sklepa, da je družba Panasonic odločilno vplivala na ravnanje družbe MTPD. Namreč, kot je navedeno v točki 956 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je bilo sodelovanje tožeče stranke, v skladu s to isto določbo, v povezavi s členom 20(3) BIA, nujno za upravljanje skupnega podjetja.
- 119 Poleg tega, kot je ugotovila Komisija v točkah 977 in 978 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je določba v členu 28(3) BIA, ki določa, da naj bi bila družba MTPD preferenčna dobaviteljica matičnima družbama na področju proizvodnje televizorjev in da naj bi bili navedeni družbi hkrati preferenčni dobaviteljici sestavnih delov CRT za družbo MTPD, dodatni indic glede sodelovanja tožeče stranke pri upravljanju družbe MTPD in kaže na obstoj tesnih in trajnih gospodarskih povezav med njimi, ki jih je treba upoštevati pri presoji obstoja odločilnega vpliva (glej v tem smislu zgoraj v točki 96 navedeno sodbo Fuji Electric/Komisija, točka 184). Te ugotovitve ni mogoče omajati s trditvijo, da je tožeča stranka imela tudi druge dobavitelje CPT. Poleg tega tožeča stranka ne more utemeljeno navajati, da ni bila vpletena v trženje končnega proizvoda družbe MTPD, saj je, kot je pojasnila Komisija, ne da bi ji kdo v zvezi s tem ugovarjal, po prenosu svoje dejavnosti na področju CRT na družbo MTPD uporabila [*zaupno*], katere lastnica je bila (glej točko 3 zgoraj), kot prodajni kanal v Evropski uniji. Poleg tega tožeča stranka ni ustrezno izpodbijala okoliščine, ki jo Komisija navaja v točki 977 obrazložitve izpodbijanega sklepa, po kateri so CPT, prodane nata način, izvirale deloma iz tovarn družbe MTPD in so jih deloma proizvajali podizvajalci v tovarni tožeče stranke v Himeji (Japonska), ki ni bila prenesena na družbo MTPD.
- 120 Tretjič, iz dokazov, na katere se je oprla Komisija v izpodbijanem sklepu, je razvidno, da je tožeča stranka sodelovala pri upravljanju družbe MTPD, zlasti s tem, da je novembra 2005 dala svoje soglasje za zaprtje dveh od njenih hčerinskih družb v Evropi in Združenih državah. V zvezi s tem je treba poudariti, da tožeča stranka ne izpodbija, da je dala svoje soglasje za zaprtje navedenih tovarn, ampak zgolj zatrjuje, da je bil ta ukrep izjema in da ni bil del poslovne politike družbe MTPD. Njeno sodelovanje pri sprejetju take odločitve zato naj ne bi dokazovalo njenega trajnega vpliva na ravnanje družbe MTPD. Vendar je, v nasprotju s trditvami tožeče stranke, okoliščina – navedena v točkah 936 in 964 obrazložitve izpodbijanega sklepa, v skladu s katero naj brez njenega soglasja ne bi moglo priti do tega zaprtja, ki poleg tega izhaja iz člena 23(2) BIA – indic, da je dejansko odločilno vplivala na poslovno politiko skupnega podjetja. V skladu s to določbo namreč skupno podjetje take odločitve ne bi moglo sprejeti, ne da bi eden od direktorjev, ki jih imenuje tožeča stranka, v upravnem odboru družbe MTPD dal svojo privolitev (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 2. februarja 2012, Dow Chemical/Komisija, T-77/08, točka 86).
- 121 Glede argumentov tožeče stranke, s katerimi izpodbija, da je dala družbi MTPD ekonomske smernice in da je bila vpletena v njeno tekoče upravljanje, je treba opozoriti, kot je Komisija ugotovila v točki 958 obrazložitve izpodbijanega sklepa in kot izhaja iz sodne prakse, da glede možnosti odločilnega vplivanja na poslovno politiko skupnega podjetja ni treba predložiti dokaza o nevpletenosti v tekoče upravljanje dejavnosti navedenega podjetja, niti dokaza o vplivanju na njeno poslovno politiko v ožjem pomenu besede, kot je njena distribucijska ali cenovna strategija, ampak prej dokaz o splošni strategiji, ki opredeljuje usmeritve podjetja. Matična družba lahko na primer odločilno vpliva na svoje hčerinske družbe celo brez uporabe pravice do nadzora in brez dajanja konkretnih navodil ali smernic glede nekaterih vidikov poslovne politike. Taka navodila so zgolj posebej očitni indic za obstoj odločilnega vpliva matične družbe na poslovno politiko hčerinske družbe. Njihov neobstoj ne pomeni nujno sklepa o morebitni avtonomiji hčerinske družbe. Enotna poslovna politika v koncernu lahko izhaja tudi posredno iz celote gospodarskih in pravnih povezav med matično družbo in njenimi hčerinskimi družbami. Vpliv matične družbe na hčerinske družbe v zvezi s podjetniško strategijo, podjetniško politiko, podjetniškimi načrti, investicijami, kapacitetami, finančnimi sredstvi, kadrovskimi viri in pravnimi zadevami lahko na primer posredno učinkuje na ravnanje hčerinske družbe in celotne skupine podjetij na trgu. Nazadnje je odločilno, ali lahko matična družba zaradi moči svojega vpliva

tako usmerja ravnanje hčerinske družbe, da ju je mogoče obravnavati kot gospodarsko celoto (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 10. septembra 2009, Akzo Nobel in drugi/Komisija, C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237, točka 73, in zgoraj v točki 117 navedena sodba Dow Chemical/Komisija, točka 77).

122 Iz vsega navedenega je torej razvidno, da glede na vse gospodarske, pravne in organizacijske povezave med tožečo stranko in družbo MTPD, Komisija ni napačno ugotovila, da je tožeča stranka kot matična družba družbe MTPD skupaj z družbo Panasonic odločilno vplivala na njeno ravnanje na trgu CPT. Komisija torej ni napačno ugotovila, da sta bili tožeča stranka in družba MTPD del istega podjetja v smislu člena 101 PDEU, in da je tožečo stranko in družbo Panasonic štela za solidarno odgovorni za ravnanje družbe MTPD v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006.

123 Iz tega izhaja, da je treba drugi del četrtega tožbenega razloga zavrni.

– Prvi del

124 Tožeča stranka trdi, da Komisija ni navedla, katera pooblastila se običajno dodelijo manjšinskim delničarjem, niti ni pojasnila elementov iz člena 23(2) BIA, ki presega ta prag.

125 Vendar je treba ugotoviti, da je izpodbijani sklep – glede na to, da se je Splošno sodišče vsebinsko izreklo o drugem delu četrtega tožbenega razloga in da je tožeča stranka imela možnost obrambe, v nasprotju s tem, kar navaja – v zvezi s tem dovolj obrazložen. Zato je treba očitke, naveden v utemeljitev prvega dela, zavrni kot neutemeljen.

– Tretji del

126 Tožeča stranka se sklicuje na kršitev njenih pravic do obrambe, ker kljub prošnjam v zvezi s tem ni imela dostopa do pripomb, ki jih je družba Panasonic predložila kot odgovor na obvestilo o nasprotovanju in po zaslišanju v zvezi s poslovnim načrtom družbe MTPD. V zvezi s tem trdi, da so bile njene prošnje za dostop do teh dokumentov sicer zavrjene z obrazložitvijo Komisije, da se v izpodbijanem sklepu proti njej ne namerava sklicevati nanje, vendar se je brez zadržkov oprla nanje za utemeljitev svoje ugotovitve o skupnem odločilnem vplivu na ravnanje družbe MTPD.

127 V zvezi s tem je treba spomniti, da zagotavljanje pravice do obrambe v vseh postopkih, katerih posledica so lahko sankcije, zlasti globe ali denarne kazni, pomeni temeljno načelo prava Skupnosti, ki ga je treba spoštovati tudi če gre za postopek upravnega značaja (glej sodbo Sodišča z dne 2. oktobra 2003, Thyssen Stahl/Komisija, C-194/99 P, Recueil, str. I-10821, točka 30, in navedena sodna praksa).

128 Spoštovanje pravice do obrambe namreč zahteva, da se zadevnemu podjetju v upravnem postopku omogoči, da učinkovito predstavi svoje stališče glede resničnosti in upoštevnosti zatrjevanih dejstev in okoliščin ter glede dokumentov, ki jih Komisija navaja v utemeljitev svoje trditve, da je to podjetje storilo kršitev (glej sodbo Sodišča z dne 25. januarja 2007, Dalmine/Komisija, C-407/04 P, ZOdl., str. I-829, točka 44, in navedena sodna praksa).

129 Poleg tega v skladu z ustaljeno sodno prakso neposredovanje dokumenta pomeni kršitev pravice do obrambe, le če zadevno podjetje po eni strani dokaže, da se je Komisija oprla na ta dokument za utemeljitev svojega očitka glede obstoja kršitve, in po drugi, da bi očitke bilo mogoče dokazati le s sklicevanjem na ta dokument. Če bi bili na voljo še drugi dokazni dokumenti, s katerimi so se stranke seznanile med upravnim postopkom in so z njimi posebej podprti sklepi Komisije, izločitev nepredloženega obremenilnega dokumenta kot dokaza ne bi vplivala na utemeljenost očitkov iz izpodbijane odločbe. Zadevno podjetje mora dokazati, da bi bil rezultat, do katerega je prišla Komisija v svojem sklepu, drugačen, če bi bilo treba zavrni dokument, ki ga kot obremenilni dokaz Komisija ni posredovala podjetju in na kateri se je oprla v obtožbi podjetja (glej sodbo Sodišča z dne 1. julija 2010, Knauf Gips/Komisija, C-407/08 P, ZOdl., str. I-6375, točka 13, in navedena sodna praksa).

- 130 V tej zadevi je Komisija v točki 933 obrazložitve izpodbijanega sklepa ugotovila, da sta o poslovnem načrtu družbe MTPD odločili matični družbi, in je v opombi št. 1821 navedla, da je družba Panasonic v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah potrdila to mnenje. Poleg tega je Komisija v točki 934 obrazložitve navedenega sklepa navedla, da je družba Panasonic v svojih pripombah po zaslišanju potrdila, da sta matični družbi družbe MTPD skupaj določili poslovni načrt družbe MTPD, pri čemer se sklicuje na odgovor družbe Panasonic na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Nazadnje je Komisija v točki 948 obrazložitve tega sklepa še ponovila to ugotovitev z napotitvijo na dokumente, ki jih je družba Panasonic predložila na zaslišanju in ki naj bi dokazovali, da je družba MTPD leta 2004 izrecno zahtevala privolitev tožeče stranke, da nadaljuje s svojimi finančnimi izgubami.
- 131 Spomniti je treba, kot je bilo ugotovljeno v okviru drugega dela tega tožbenega razloga (točka 109 zgoraj), da tudi če tožeča stranka ne bi bila konkretno vpletena v pripravo poslovnih načrtov družbe MTPD, je bila na podlagi BIA potrebna njena privolitev in predhodno posvetovanje z njo. Po eni strani je bila namreč odgovornost tožeče stranke kot ene od matičnih družb družbe MTPD dovolj dokazana, ne da bi se bilo treba sklicevati na dokumente, ki jih je družba Panasonic predložila po ustnem zaslišanju in za katere tožeča stranka trdi, da ni imela dostopa do njih (glej točki 104 in 123 zgoraj). Po drugi strani pa tožeča stranka ne trdi, da naj bi navedeni dokumenti vsebovali razbremenilne dokaze, na katere bi se lahko sklicevala. V teh okoliščinah nepredložitev navedenih dokumentov ne pomeni kršitve njenih pravic do obrambe v smislu sodne prakse, navedene zgoraj v točki 129.
- 132 Zato je treba tretji del četrtega tožbenega razloga zavrniti in posledično zavrniti četrti tožbeni razlog v celoti.
- Tretji tožbeni razlog: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006
- 133 Tožeča stranka trdi, da je v izpodbijanem sklepu napačna ugotovitev, ker ne razlikuje med njeno odgovornostjo zaradi njenega domnevnega neposrednega sodelovanja pri kršitvi in njeno odgovornostjo zaradi domnevnega sodelovanja družbe MTPD. Po mnenju tožeče stranke bi morala Komisija ugotoviti, da je vsako njeno sodelovanje pri kršitvi prenehalo 31. marca 2003, ko je zapustila trg CRT in prenesla celotno dejavnost na tem področju na družbo MTPD. Tožeča stranka navaja, da bi celotna odgovornost v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006 lahko izhajala le iz sodelovanja družbe MTPD pri kršitvi in da bi to moralo biti jasno navedeno v izreku sklepa.
- 134 Komisija se s tem ne strinja.
- 135 Najprej je treba opozoriti, da je Komisija v členu 1(2)(d) izreka izpodbijanega sklepa ugotovila, da je tožeča stranka sodelovala pri omejevalnem sporazumu od 16. maja 2000 do 12. junija 2006.
- 136 V zvezi s tem je treba poudariti, da je Komisija, kot je bilo navedeno v okviru četrtega tožbenega razloga, odgovornost za kršitveno ravnanje družbe MTPD od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006 pravilno pripisala tožeči stranki in družbi Panasonic, pri čemer je štela, da sta ena gospodarska enota. Vendar je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da matična družba, čeprav pri kršitvi ni neposredno udeležena, izvaja, ob tej predpostavki, odločilen vpliv na hčerinske družbe, ki so sodelovale pri kršitvi. Iz tega izhaja, da v teh okoliščinah odgovornosti matične družbe ni mogoče šteti za objektivno odgovornost. V takem primeru se matični družbi naloži kazen zaradi kršitve, za katero se šteje, da jo je storila sama (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 27. junija 2012, Bolloré/Komisija, T-372/10, ZOdl., točka 52, in navedena sodna praksa).

- 137 Komisija je, kot je razvidno iz obrazložitve izpodbijanega sklepa, zlasti iz točk 126, 303, od 923 do 927, od 993 do 996, 1000 in 1088, razlikovala dve obdobji za pripis odgovornosti pravnim osebam, ki so del skupine tožeče stranke oziroma so pod njenim nadzorom (glej točki 3 in 4 zgoraj), namreč obdobje pred prenosom njenih dejavnosti na področju CRT na skupno podjetje, za katero je bila spoznana za odgovorno zaradi neposrednega sodelovanja v omejevalnem sporazumu, in obdobje po navedenem prenosu dejavnosti, za katero je bila spoznana za odgovorno zaradi sodelovanja družbe MTPD, na čigar ravnanje je po mnenju Komisije odločilno vplivala. V točki 1183 obrazložitve izpodbijanega sklepa [preglednica 12(b), točki 9 in 10], je bila ugotovljeno, da je treba tožeči stranki naložiti globo za obdobje pred ustanovitvijo družbe MTPD, ki znaša 28.048.000 EUR, in globo za obdobje skupnega podjetja, in sicer solidarno z družbo Panasonic in družbo MTPD, ki znaša 86.738.000 EUR. Ti globi izhajata iz člena 2(2)(g) in (h) izpodbijanega sklepa.
- 138 Poudariti je treba, da je iz navedenega po eni strani razvidno, da se je za tožečo stranko štelo, da je kršitev izvajala v celotnem obdobju iz člena 1(2)(d) izreka izpodbijanega sklepa, in po drugi, da je izrek navedenega sklepa dovolj podkrepljen z njegovo obrazložitvijo.
- 139 Iz tega sledi, da tožeča stranka ne more učinkovito uveljavljati, da ima izpodbijani sklep napako, ker ne razlikuje med njeno odgovornostjo zaradi njenega domnevnega neposrednega sodelovanja pri kršitvi in njeno odgovornostjo zaradi domnevnega sodelovanja družbe MTPD pri tej kršitvi ter da je treba očitek, da bi Komisija morala ugotoviti, da je tožeča stranka z vsakim sodelovanjem pri kršitvi prenehala 31. marca 2003, zavrniti.
- 140 Tretji tožbeni razlog je zato treba zavrniti.

Peti tožbeni razlog, naveden podredno: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je družba MTPD odgovorna za sodelovanje pri kršitvi, storjeni v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006

- 141 Peti tožbeni razlog ima dva dela.
- 142 Tožeča stranka v okviru prvega dela tega tožbenega razloga trdi, da njena odgovornost za kršitev v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006 ne more presegati odgovornosti družbe MTPD glede na to, da naj bi bila povsem izpeljana iz odgovornosti slednje in postranska, ter zahteva odpravo globe ali znižanje zneska globe, naložene družbi MTPD, v okviru tožbe, ki sta jo zoper izpodbijani sklep pri Splošnem sodišču vložili družba Panasonic in družba MTPD in je bila registrirana pod referenčno št. T-82/13, med drugim z obrazložitvijo, da družba MTPD ni sodelovala pri omejevalnem sporazumu CPT, kot je bilo ugotovljeno v navedenem sklepu.
- 143 Tožeča stranka v okviru drugega dela tega tožbenega razloga trdi, da je bila družba MTPD zmotno spoznana za odgovorno sodelovanja pri omejevalnem sporazumu CPT zaradi njene udeležbe na sestankih SML in ASEAN ter na domnevnih dvostranskih sestankih. Meni, da je treba izpodbijani sklep razglasiti za nič en v delu, v katerem je družba MTPD razglašena za odgovorno za kršitev v navedenem obdobju.
- 144 Komisija se s tem ne strinja.

– Prvi del

- 145 Najprej je treba poudariti, da je treba, ob upoštevanju dejstva, da je bilo prvemu in drugemu tožbenemu razlogu ugodeno, izpodbijani sklep razglasiti za nič en v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka neposredno sodelovala pri omejevalnem sporazumu pred ustanovitvijo družbe MTPD. Nasprotno, iz preizkusa četrtega tožbenega razloga je razvidno, da je Komisija kršitveno ravnanje družbe MTPD pravilno pripisala tožeči stranki. Iz tega sledi, da je njena odgovornost lahko

izhajala le iz njenega statusa matične družbe, ki je skupaj z družbo Panasonic odločilno vplivala na ravnanje družbe MTPD na trgu (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 24. marca 2011, Tomkins/Komisija, T-382/06, ZOdl., str. II-1157, točka 38).

- 146 Vendar je treba v zvezi s tem ugotoviti, da v okoliščinah obravnavane zadeve solidarna odgovornost tožeče stranke in družbe MTPD za plačilo globe, ki jima je bila naložena solidarno z družbo Panasonic, zanju ustvarja poseben položaj, v katerem se z razglasitvijo ničnosti ali s spremembo izpodbijanega sklepa ustvarijo posledice za tožečo stranko, ki je odgovarjala za kršitvena ravnanja družbe MTPD. Brez kršitvenega ravnanja družbe MTPD bi bila namreč izključena tako odgovornost matičnih družb za to ravnanje hčerinske družbe kot tudi solidarna obsodba matičnih družb z njunim skupnim podjetjem na plačilo globe (glej v tem smislu zgoraj v točki 142 navedeno sodbo Tomkins/Komisija, točka 45).
- 147 Nato je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče s sodbo z navedenega dne, Panasonic in MT Picture Display/Komisija (T-82/13, ZOdl. (odlomki)), po eni strani zavrnilo tožbo, ki sta jo vložili družba Panasonic in družba MTPD, v delu, v katerem zahtevata razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa, in da je po drugi delno ugodilo zahtevi teh podjetij za spremembo navedenega sklepa, da se zmanjša znesek globe, ki je bila družbi MTPD in njenima matičnima družbama solidarno naložena zaradi sodelovanja družbe MTPD pri omejevalnem sporazumu CPT od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006.
- 148 Iz tega sledi, da če tožeča stranka zahteva odpravo ali znižanje globe, ki je bila družbi MTPD naložena v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj v točki 144 navedena sodba Panasonic in MT Picture Display/Komisija, je njeni zahtevi mogoče ugoditi le v zvezi z znižanjem zneska globe, ki je bila družbi MTPD naložena solidarno z družbo Panasonic in njo samo v okviru izvrševanja neomejene sodne pristojnosti Splošnega sodišča in v okviru preučitve predlogov za spremembo.
- 149 Zato je treba preučiti, ali je treba glede na trditve tožeče stranke v okviru drugega dela tega tožbenega razloga podvomiti v zakonitost izpodbijanega sklepa, ker je v njem ugotovljeno, da je družba MTPD sodelovala pri omejevalnem sporazumu CPT.

– Drugi del

- 150 Prvič, tožeča stranka navaja, da dokazi, na katere se je Komisija oprla v izpodbijanem sklepu, ne podkrepijo ugotovitve, da je družba MTPD kršila člen 101 PDEU s tem, da je sodelovala na sestankih SML in ASEAN, saj se slednja niso nanašala na evropski trg ampak na CPT, namenjene prodaji azijskim strankam, in da naj na navedenih sestankih ne bi bil sklenjen noben sporazum o cenah, proizvodnji ali tržnih deležih v EGP. Trdi, da naj posledično na teh sestankih ne bi bil sklenjen noben sporazum, ki bi se izvajal v EGP ali bi v EGP imel takojšen, predvidljiv in znaten učinek, in da je Komisija napačno menila, da je pristojna za ugotavljanje kršitve.
- 151 Drugič, tožeča stranka trdi, da je izpodbijani sklep napačen v delu, v katerem je ugotovljeno, da so bili sestanki SML in ASEAN, na katerih je sodelovala družba MTPD, del enotne in trajajoče kršitve ter da navedeni sklep nima nobenega prepričljivega dokaza, ki bi dokazoval, da je bila seznanjena s sporazumi, sklenjenimi v Evropi.
- 152 Tretjič, tožeča stranka po eni strani trdi, da na sestankih ASEAN ni sodelovala družba MTPD, ampak naslednica družbe [zaupno], MT Picture Display Indonesia, v katere kapitalu je družba MTPD imela 53-odstotni delež, in po drugi, da bi izpodbijani sklep moral biti razglašen za ničn, ker v njem niso navedeni razlogi za odgovornost družbe MTPD.

- 153 Najprej je treba zavriniti trditev tožeče stranke, da družba MTPD ni sodelovala na sestankih ASEAN. Namreč, kot je Komisija navedla v odgovoru na tožbo, ne da bi tožeča stranka to izpodbijala v repliki, je iz proučitve zapisnikov z navedenih sestankov, zlasti tistih z dne 16. februarja, 16. marca, 18. maja, 18. junija in 5. novembra 2004 ter 6. decembra 2005, po eni strani razvidno, da so poleg zastopnikov drugih hčerinskih družb družbe MTPD, kot je družba MTPD Indonesia, na teh sestankih aktivno sodelovali uslužbenci družbe MTPD, in po drugi, da je bila družba MTPD brez izjeme omenjena na vseh sestankih ASEAN, ki so potekali v navedenem obdobju in jih Komisija navaja v izpodbijanem sklepu.
- 154 Glede pristojnosti Komisije za ugotavljanje kršitve je treba spomniti, da kadar se podjetja s sedežem zunaj EGP, ki proizvajajo blago, ki se prodaja tretjim osebam v EGP, uskladijo glede cen, ki jih zaračunavajo kupcem s sedežem v EGP, in to uskladitev izvajajo tako, da dejansko prodajajo po usklajenih cenah, sodelujejo pri usklajenih ravnanjih, katerih cilj oziroma posledica je omejevanje konkurence na notranjem trgu v smislu člena 101 PDEU in glede katerih ima Komisija krajevno pristojnost za njihov pregon (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 27. februarja 2014, InnoLux/Komisija, T-91/11, ZOdl., točka 58, in navedena sodna praksa).
- 155 Iz sodne prakse je prav tako razvidno, da kršitev člena 101 PDEU vključuje dva elementa ravnanja, in sicer sklenitev omejevalnega sporazuma in njegovo izvedbo. Če bi bila uporaba prepovedi, določenih v konkurenčnem pravu, odvisna od kraja sklenitve omejevalnega sporazuma, bi bilo to za podjetja očitno sredstvo, s katerim bi se zlahka izognila navedenim prepovedim. To, kar šteje, je torej kraj izvedbe omejevalnega sporazuma. Poleg tega za določitev, ali je ta kraj v EGP, ni pomembno, ali so udeleženci omejevalnega sporazuma uporabili hčerinske družbe, zastopstva ali podružnice s sedežem v EGP, da bi vzpostavili stike s kupci, ki imajo tam sedež (glej zgoraj v točki 154 navedeno sodbo InnoLux/Komisija, točka 59, in navedena sodna praksa).
- 156 Če je pogoj v zvezi z izvedbo izpolnjen, je pristojnost Komisije za uporabo pravil Unije o konkurenci v zvezi s temi ravnanji zajeta v načelu teritorialnosti, ki je splošno priznано v mednarodnem javnem pravu (sodba Sodišča z dne 27. septembra 1988, Ahlström Osakeyhtiö in drugi/Komisija, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 in od 125/85 do 129/85, Recueil, str. 5193, točka 18, in zgoraj v točki 154 navedena sodba InnoLux/Komisija, točka 60).
- 157 Poleg tega je merilo izvajanja omejevalnega sporazuma kot navezna okoliščina, ki ga povezuje z ozemljem Unije, izpolnjeno zgolj s prodajo kartelnega proizvoda v Uniji, ne glede na kraj, kjer so viri oskrbe in proizvodni obrati (glej zgoraj v točki 154 navedeno sodbo InnoLux/Komisija, točka 63, in navedena sodna praksa).
- 158 Komisija je ravno na podlagi teh načel pravilno menila, da je v obravnavani zadevi pristojna za uporabo člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o EGP. Iz točk od 585 do 599 obrazložitve izpodbijanega sklepa je namreč razvidno, da so nekatera od zadevnih podjetij v času kršitve sicer imela sedež zunaj ozemlja Unije in niso imela hčerinskih družb na tem ozemlju, vendar so te na navedenem ozemlju izvajale tajno prakso, ki je imela takojšen, predvidljiv in znaten vpliv v Uniji. Komisija je v zvezi s tem ugotovila, da kljub dejstvu, da so bili omejevalni sporazumi oblikovani zunaj EGP in čeprav njihov glavni cilj ni bila Evropa, so udeležence teh sporazumov vseeno vplivale na stranke v EGP prek njihove prodaje CPT na tem ozemlju ali z ukrepi, ki so vplivali na slednje.
- 159 Prvič, Komisija je pravilno ugotovila, da je kršitev takoj vplivala na EGP, saj so tajni sporazumi po eni strani neposredno vplivali na določitev cen in količine CRT, dobavljenih na to ozemlje, bodisi neposredno bodisi prek predelanih proizvodov, in da so bili CDT in CPT po drugi neposredno dobavljeni v EGP oziroma odpremljeni neposredno iz proizvodnih obratov članov omejevalnega sporazuma s sedežem v drugih delih sveta. Drugič, Komisija je pravilno ocenila, da je bil vpliv kršitve na EGP predvidljiv, saj so kartelne cene in količine proizvodov očitno vplivale na prosto konkurenco tako med proizvajalci CRT kot na podrejeni trg. Poleg tega je treba po zgledu presoje Komisije ugotoviti, da se udeleženci omejevalnega sporazuma CPT niso dogovorili le glede cen ampak so

izvajali tudi usklajeno omejevanje proizvodnje, ki je zmanjšalo ponudbo, ki je bila takrat na voljo v EGP, in sicer iz tovarn na tem ozemlju ali zunaj njega. Poleg tega, kot je ugotovila Komisija, je imel zadevni omejevalni sporazum takojšnje in predvidljive učinke na EGP tudi glede vertikalno integriranih dobaviteljev, tudi prek dobav od podjetij, ki so skupna posameznim matičnim družbam. Tretjič, Komisija je pravilno ugotovila, da je bil vpliv omejevalnega sporazuma CPT znaten zaradi teže kršitve, njegove dolgotrajnosti in vloge, ki so jo udeleženci navedenega omejevalnega sporazuma imeli na evropskem trgu glede CRT in predelanih proizvodov.

- 160 Iz tega sledi, da argument tožeče stranke, da so bili sestanki SML in ASEAN osredotočeni na azijski trg in da se sporazumi, sklenjeni na teh sestankih, niso nanašali na EGP, ni podkrepjen z dejstvi, saj so udeleženci navedenih sestankov prodajali CPT v EGP tretjim, neodvisnim osebam, tako neposredno kot prek predelanih proizvodov.
- 161 Namreč, kadar vertikalno integrirano podjetje proizvode, na katere se nanaša kršitev, vgradi v končne proizvode v svojih proizvodnih enotah, ki so zunaj EGP, lahko prodaja tega podjetja teh končnih proizvodov tretjim neodvisnim osebam v EGP vpliva na konkurenco na trgu teh proizvodov in s tem je to kršitev mogoče obravnavati kot kršitev, ki povzroča posledice v EGP, čeprav je trg zadevnih končnih proizvodov ločen od trga, na kateri se nanaša navedena kršitev.
- 162 Glede ugotovitve, da so bili sestanki SML in ASEAN del enotne in trajajoče kršitve v zvezi s CPT, je treba poudariti, da, kot meni Komisija, tudi če so bili navedeni sestanki osredotočeni na prodajo v Aziji, razprave na teh sestankih niso bile ločene od razprav o dogajanju v drugih regijah, zlasti v Evropi, ampak so se pogosto nanašale na cel svet. Komisija je torej v točkah od 478 do 490, 496, 499, 517, 518 in od 521 do 523 obrazložitve izpodbijanega sklepa pravilno ugotovila, da so bili ti sestanki na več načinov medsebojno povezani z evropskimi sestanki o steklu in da bi bila njihova ločitev od drugih stikov omejevalnega sporazuma CPT umetna, saj so bili sestavni del enotne in trajajoče kršitve, ki zajema tajne stike tako v Evropi kot v Aziji.
- 163 Komisija je še navedla, prvič, da so se vsi trije sklopi sestankov, organizirani v Aziji – v obravnavani zadevi sestanki o steklu, SML in ASEAN – ter sestanki v Evropi nanašali na enako vrsto omejitev, namreč določanje cen in načrtovanje prodaje, kar je vključevalo izmenjavo poslovno občutljivih informacij. Drugič, na vseh sestankih se je na splošno govorilo o podobnih vrstah proizvodov, namreč o CPT vseh dimenzij. Tretjič, v razpravah na več sestankih naj bi prihajalo do prekrivanja geografskih območij, saj so sestanki ASEAN in SML pokrivali ves svet, tako da so zajemali EGP oziroma so se nanašali na Evropo. Komisija je poudarila, da so se evropski sestanki o steklu na enak način nanašali na Azijo. Četrto, sestanki SML in ASEAN, ki so bili v bistvu razširitev azijskih sestankov o steklu, naj bi se odvijali v istem obdobju kot evropski sestanki o steklu, ki so potekali od leta 1999 do leta 2005. Petič, več kategorij organiziranih sestankov, namreč evropskih sestankov o steklu, azijskih sestankov o steklu ter sestankov SML in ASEAN, so se večinoma udeleževali isti udeleženci. Šestič, cilj članov omejevalnega sporazuma CPT je bila ohranitev razlike v ceni med enakimi proizvodi, ki se tržijo v EGP ter dvig cene v Evropi. Komisija je torej pravilno ugotovila, da je obseg omejevalnega sporazuma CPT zajemal EGP in da se je ta omejevalni sporazum izvajal na tem ozemlju, ob upoštevanju neposredne prodaje v EGP in neposredne prodaje v EGP prek predelanih CPT.
- 164 Kot je razvidno iz izpodbijanega sklepa, je Komisija preučila okoliščine, v katerih so potekali ti trije sklopi sestankov v Aziji (azijski sestanki o steklu, SML in ASEAN), in zapisnike s teh sestankov, da je pravilno ugotovila, da so se ti sestanki dopolnjevali z evropskimi sestanki o steklu in so bili torej medsebojno povezani. V zvezi s tem je iz točk 287 in 288 obrazložitve navedenega sklepa razvidno, da je bil prvi evropski večstranski sestanek v Glasgowu dne 2. oktobra 1999 opravljen po pozivih družbe Samsung SDI na večstranskem sestanku 21. septembra 1999 v Taiwanu med družbami Chunghwa, Samsung SDI, LGE, [zaupno] in Philips, za krepitev sodelovanja z evropskim trgom in za spodbujitev podjetij, sodelujočih v omejevalnem sporazumu, k organizaciji rednih sestankov za izmenjavo informacij o trgu in določitev cen. Izražena je bila namreč zaskrbljenost glede višine cen, ki so se v Evropi uporabljale za 14-palčne CPT in za katere so menili, da so prenizke v primerjavi s cenami

- v Aziji. Na naknadnem sestanku 27. oktobra 1999 na Tajskem, ki je omenjen v točkah 251 in 290 obrazložitve izpodbijanega sklepa, so si azijska podjetja čestitala glede trenda dviga cen na evropskem in ameriškem trgu, zahvaljujoč zmanjšanju proizvodnih zmogljivosti pri proizvajalcih CPT v Aziji.
- 165 Poleg tega je iz zapisnikov azijskih sestankov razvidno, da so udeleženci teh sestankov primerjali razmere na trgih v Evropi in trgih v Aziji ter so se redno dogovarjali o usklajevanju svojih cen in proizvodnih zmogljivosti. V skladu s točko 486 obrazložitve izpodbijanega sklepa so se udeleženci azijskih sestankov dogovorili o zmanjšanju proizvodnih zmogljivosti, ki bi olajšalo prizadevanja za dvig cen članov omejevalnega sporazuma v EGP in so določili cilje na področju tržnih deležev in dobavne kvote na svetovni ravni. Poleg tega so bile cene, ki so veljale v eni regiji, uporabljene za usklajevanje cen v drugi regiji. Med azijskimi in evropskimi cenami je torej obstajala soodvisnost.
- 166 Iz tega sledi, v nasprotju s trditvami tožeče stranke, da so raven proizvodnje in cene v Aziji vplivali na evropske cene. Poleg tega, kot je bilo poudarjeno v izpodbijanem sklepu, je več azijskih udeležencev omejevalnega sporazuma CPT imelo v Evropi proizvodne linije v večjem delu obdobja, v katerem so se konkurenti sestajali v okviru več sestankov. Iz izpodbijanega sklepa je tudi razvidno, da so nekatere evropske hčerinske družbe obveščale svoj azijski centralni sedež o razmerah na trgu in o sporazumih, sklenjenih v okviru omejevalnega sporazuma CPT v Evropi in obratno, česar tožeča stranka tudi ne izpodbija.
- 167 Poleg tega je iz točk od 413 do 415 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da je v zadnji fazi omejevalnega sporazuma CPT, v obdobju od leta 2004 do novembra 2006, poleg sestankov SML in ASEAN, ki so bili glavni večstranski forumi, zlasti v Evropi potekalo več *ad hoc* stikov, ki so se nanašali na svetovne načrte o prodaji in proizvodnji ter na katerih so sodelovali družba MTPD in udeleženci evropskih sestankov o steklu, kot so družba Samsung SDI, skupina LPD in družba Thomson. V zvezi s tem so bili v opombi št. 1074 navedeni dvostranski sestanki o izmenjavi informacij, ki so potekali med skupino LPD in družbo MTPD, in sicer 6. decembra 2004 ter 21. februarja in 8. julija 2005. V skladu s to isto opombo naj bi družba MTPD svojem odgovoru na zahtevo Komisije po informacijah priložila dokumente, iz katerih naj bi bilo razvidno, da so bile informacije njenih konkurentov iz novembra 2006 glede proizvodnih zmogljivosti proizvajalcev CRT, ter iz aprila 2005 glede svetovnih podatkov, načrtov na področju prodaje, ponudbe in proizvodnje ter predvidevanj o povpraševanju, v zvezi s CRT za televizorje, predložene družbi MTPD, česar tožeča stranka tudi ne izpodbija.
- 168 V teh okoliščinah tožeča stranka ne more učinkovito uveljavljati, da izpodbijani sklep ne vsebuje nobenega prepričljivega dokaza o tem, da je bila družba MTPD seznanjena z obstojem omejevalnega sporazuma CPT. Argument tožeče stranke, glede na kateri, kot je Komisija potrdila v izpodbijanem sklepu, ni obstajala skupna centralna organizacija, ki bi evropske in azijske sestanke o steklu povezovala s sestanki SML in ASEAN, zato ni upošteven. Iz navedenih točk obrazložitve izpodbijanega sklepa je namreč razvidno, da so se navedeni sestanki dopolnjevali in so bili torej del skupnega načrta, tako da jih je Komisija pravilno opredelila kot enotno in trajajočo kršitev.
- 169 Poleg tega, v nasprotju s trditvami tožeče stranke ter kot navaja Komisija in je razvidno iz zapisnikov s sestankov ASEAN, so nekateri od teh sestankov, na katerih je sodelovala družba MTPD, namreč 16. februarja, 16. marca in 5. novembra 2004, obsegali – razen sklicev na sporazum o cenah, ki pokriva Evropo glede posamičnih strank in katerega izvajanje je bilo natančno nadzorovano – razprave o prihodnji ponudbi in prihodnjem povpraševanju, o proizvodnih linijah in proizvodnih zmogljivostih ter so se nanašale na svetovni trg in s tem tudi na EGP. Poleg tega takšne izmenjave poslovno občutljivih informacij med konkurenti, kot so se dogajale na sestankih 18. junija 2004 in 6. decembra 2005, pomenijo usklajeno ravnanje, ki lahko omogoča omejevanje proizvodnje in razdelitev tržnih deležev. V zvezi s tem neobstoj formalnih sporazumov s teh dveh vidikov kršitve ne vpliva na zakonitost izpodbijanega sklepa, v skladu s sodno prakso, po kateri zadošča, da izmenjava informacij zmanjšuje ali odpravlja stopnjo negotovosti pri delovanju zadevnega trga, zaradi česar bi bila omejena konkurenca med podjetji (glej v tem smislu Sodbo Sodišča z dne 4. junija 2009, T-Mobile Netherlands

in drugi, C-8/08, ZOdl. str. I-4529, točka 35, in navedena sodna praksa). Poleg tega je to, kot navaja Komisija, da se je del razprav nanašal na Azijo, mogoče pojasniti s tem, da je večina proizvodnih obratov v navedeni regiji.

- 170 Glede sestankov SML je iz izpodbijanega sklepa in zlasti zapisnikov s sestankov 28. novembra 2003, 10. decembra 2004 ter 15. marca in 26. decembra 2005 razvidno, da so podjetja, udeleženci teh sestankov, med njimi družba MTPD, izmenjala informacije glede Evrope in so preučili razmere na svetovni ravni, vključno z Evropo. Poleg tega so udeleženci teh sestankov razpravljali o možnosti nadzora cen na evropskem trgu, vključno s cenami CPT majhnih in srednjih dimenzij, in so ugotovili potrebo po nadzoru proizvodnje ter po usklajevanju zaprtja evropskih tovarn. Poleg tega sta se dva od teh sestankov, namreč sestanka 28. novembra 2003 in 10. decembra 2004, izrecno nanašala na določitev cen v Evropi.
- 171 Tožeča stranka se zato ne more sklicevati, da izpodbijani sklep ne vsebuje dokazov o razdelitvi tržnih deležev in omejevanju konkurence na področju CPT v navedenem obdobju, v okviru sestankov SML in ASEAN, saj je iz zapisnikov z več od teh sestankov razvidno, da so si udeleženci tam izmenjali podatke o proizvodnji, prodaji, proizvodnih zmogljivostih in njihovih predvidevanjih na svetovni ravni, ki bi jih bilo mogoče uporabiti za izračun tržnih deležev udeleženih podjetij ter za nadzor izvajanja sporazuma, in da so določili smernice za cene na svetovni ravni glede CPT več dimenzij.
- 172 Iz tega je razvidno, da je treba ta tožbeni razlog zavriniti.
- 173 Glede na navedeno je treba ugoditi prvemu delu predlogov in razglasiti ničnost člena 1(2)(d) izpodbijanega sklepa v delu, v katerem navaja, da je tožeča stranka kršila člen 101 PDEU s tem, da je sodelovala pri omejevalnem sporazumu CPT od 16. maja 2000 do 31. marca 2003. Zaradi te razglasitve ničnosti je treba prav tako ugoditi tretjemu delu predlogov in razglasiti ničnost člena 2(2)(g) izpodbijanega sklepa, s katerim je bila tožeči stranki naložena globa v znesku 28.048.000 EUR zaradi njenega sodelovanja pri omejevalnem sporazumu v obdobju od 16. maja 2000 do 31. marca 2003.
- 174 Nazadnje, v preostalem je treba predloge za razglasitev ničnosti zavriniti.

Predlogi, navedeni podredno: odprava ali znižanje zneska globe

- 175 Tožeča stranka v utemeljitev svojih predlogov navaja le en tožbeni razlog, ki temelji na napaki izpodbijanega sklepa v delu, v katerem ji je s členom 2(2)(g) in (h) naložena globa ali podredno, v katerem je izračun zneska te globe.
- 176 Glede na razglasitev ničnosti člena 2(2)(g) izpodbijanega sklepa je treba ta tožbeni razlog preučiti le v zvezi s tem, da je njegov namen dokazati, da je Komisija v izpodbijanem sklepu storila napako, ker je tožeči stranki s členom 2(2)(h) izpodbijanega sklepa naložila globo in ker je izračun zneska te globe napačen.
- 177 Ta tožbeni razlog, s katerim tožeča stranka Splošnemu sodišču predlaga uporabo njegove neomejene sodne pristojnosti, ima dva dela.
- 178 Tožeča stranka v okviru prvega oziroma glavnega dela tega tožbenega razloga Splošnemu sodišču predlaga, naj upošteva učinke napak, ki jih je domnevno storila Komisija in ki naj bi jih ugotovilo v okviru preučitve tožbenih razlogov za razglasitev ničnosti. V okviru drugega oziroma podrednega dela tožbenega razloga pa se tožeča stranka sklicuje na napake pri izračunu zneska globe, ki naj bi v bistvu povzročile kršitev načel sorazmernosti, enakega obravnavanja ter kršitev pravic do obrambe.

- 179 Ob upoštevanju dejstva, da je bilo po preučitvi tožbenih razlogov, navedenih v podporo predlogom za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa, ugodeno le prvemu in tretjemu delu predlogov (glej točko 173 zgoraj), prvega dela tega tožbenega razloga ni treba preučiti.
- 180 Splošno sodišče mora zato v okviru izvajanja svoje sodne pristojnosti preučiti drugi del tega tožbenega razloga, ob upoštevanju četrtega dela predlogov, s katerim mu tožeča stranka predlaga, naj zniža znesek globe, ki ji je bila naložena solidarno z družbo Panasonic zaradi njenega sodelovanja pri omejevalnem sporazumu prek družbe MTPD.
- 181 Tožeča stranka navaja štiri dodatne argumente v podporo svojemu predlogu za spremembo zneska glob, ki so ji bile naložene.
- 182 Prvič, tožeča stranka navaja, da je obrazložitev določitve deleža vrednosti prodaje, ki ga je treba upoštevati za izračun osnovnega zneska globe, ki jo je podala Komisija, nejasna in skopa ter se sklicuje na kršitev načela sorazmernosti. Tožeča stranka v zvezi s tem po eni strani trdi, da znesek globe ne odraža precejšnjih razlik med obsegom omejevalnega sporazuma CDT in obsegom omejevalnega sporazuma CPT, ki ni bil tako večdimenzionalen kot zatrjuje Komisija, in po drugi, da 18-odstotni delež, določen zaradi teže navedenega omejevalnega sporazuma za izračun osnovnega zneska, naj ne bi bil sorazmeren.
- 183 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v skladu s členom 23(3) Uredbe št. 1/2003 pri določitvi zneska globe poleg teže kršitve upoštevati tudi njeno trajanje.
- 184 Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da ima Komisija v mejah, določenih v Uredbi št. 1/2003, pri izvajanju svojih pooblastil glede določanja višine glob široko diskrecijsko pravico (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 172, in z dne 24. septembra 2009, Erste Group Bank in drugi/Komisija, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točka 123). Kadar Komisija sprejme smernice, s katerimi želi v skladu s Pogodbo ES natančno opredeliti merila, ki jih namerava uporabiti v okviru izvajanja svoje diskrecijske pravice, je posledica tega samoomejevanje navedene pravice, saj mora Komisija upoštevati okvirna pravila, ki si jih je naložila (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008, Carbone Lorraine/Komisija, T-73/04, ZOdl., str. II-2661, točka 192, in navedena sodna praksa). Od njih v posameznem primeru ne more odstopiti brez navedbe razlogov, združljivih z načelom enakega obravnavanja, ki določa, naj se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in naj se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (glej sodbo Sodišča z dne 15. oktobra 2009, Audiolux in drugi, C-101/08, ZOdl., str. I-9823, točka 54, in navedena sodna praksa).
- 185 Poleg tega je v točki 4 Smernic iz leta 2006 določeno:

„Pristojnost Komisije, da naloži globe [...], je eno od sredstev, ki jih ima Komisija za izvajanje naloge nadzora, ki ji jo podeljuje Pogodba. Ta vloga ne zajema samo naloge preiskovanja in sankcioniranja posamičnih kršitev, temveč ravno tako zajema nalogo izvajanja splošne politike, katere namen je, da se na področju konkurence uporabljajo načela, ki jih določa Pogodba, in da se v tem smislu usmerja ravnanje podjetij [...] Komisija mora zagotoviti odvrtačen učinek svojega ukrepa [...] Kadar Komisija ugotovi kršitve člena 81 [ES] ali 82 [ES], je tako lahko potrebno, da se naloži globa tistim, ki so kršili pravo. Globe naj bi imele zadosten odvrtačen učinek, ne le zaradi preganjanja zadevnih podjetij (posebni odvrtačni učinek), ampak tudi zaradi odvrtačenja drugih podjetij od prevzemanja ravnanja, ki bi bilo v nasprotju s členoma 81 [ES] ali 82 [ES], ali od nadaljevanja takega ravnanja (splošni odvrtačni učinek).“

186 V skladu s točkami od 5 do 7 Smernic iz leta 2006 je za doseganje teh ciljev primerno, da se Komisija pri osnovi za določanje zneska glob sklicuje na vrednost prodaje blaga ali storitev, povezanih s kršitvijo, in na število let, v katerih je bilo podjetje sodelovalo pri kršitvi, pri čemer se v osnovni znesek globe vključi poseben znesek z namenom odvracanja podjetij od prevzemanja protipravnega ravnanja.

187 Spomniti je treba, da je v točki 19 Smernic iz leta 2006 določeno, da „[je] osnovni znesek globe povezan z deležem vrednosti prodaje, ki je določen glede na stopnjo teže kršitve, pomnoženo s številom let trajanja kršitve“.

188 Smernice iz leta 2006 glede faktorja v zvezi s težo kršitve v točki 20 določajo, da „[se bo t]eža kršitve [...] presodila v vsakem posameznem primeru za vsako vrsto kršitve, ob upoštevanju vseh relevantnih okoliščin zadevnega primera“.

189 V točki 21 Smernic iz leta 2006 je glede določitve deleža prodaje, ki se upošteva, določeno da „[bo p]praviloma [...] upoštevani delež vrednosti prodaje določen v višini do 30 % vrednosti prodaje“. V točki 22 Smernic pa je določeno, da bo „[Komisija p]ri odločitvi, ali bi moral biti delež vrednosti prodaje, ki se upošteva v posameznem primeru, v spodnjem ali zgornjem delu tega razpona, [...] upoštevala več dejavnikov, kot so narava kršitve, skupni tržni delež vseh zadevnih podjetij, geografski obseg kršitve in dejstvo, ali je bila kršitev izvršena ali ne“. V točki 23 navedenih smernic pa je v zvezi s tem določeno:

„Horizontalni sporazumi o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje, ki so na splošno tajni, štejejo zaradi svoje narave same med najtežje omejitve konkurence. Z vidika politike konkurence jih je treba preganjati z visokimi globami. Posledično bo upoštevani delež prodaje pri takih kršitvah na splošno v zgornjem delu omenjenega razpona.“

190 V obravnavani zadevi je Komisija pri določitvi stopnje teže kršitve med drugim upoštevala, kot je razvidno iz točke 1059 obrazložitve izpodbijanega sklepa, to, da sta bila oba omejevalnega sporazuma, tako omejevalni sporazum CPT kot omejevalni sporazum CDT, večplastna, saj sta obsegala horizontalne sporazume glede določanja cen (ciljnih in najnižjih), tržnih deležev in omejitve proizvodnje, kar zadeva omejevalni sporazum CDT pa glede razdelitve strank. Komisija je poudarila, da so te kršitve že po svoji naravi ena od najhujših vrst omejitev konkurence z vidika določb člena 101 PDEU, za katero točka 23 Smernic iz leta 2006 določa upoštevanje sorazmernega deleža vrednosti prodaje, ki je v zgornjem delu omenjenega razpona. Poleg tega je opozorila, da so podjetja, ki so bila vpletena v te kršitve, bila oziroma bi morala biti seznanjena z nezakonnostjo njihovih dejavnosti, kar dokazuje dejstvo, da so sprejela ukrepe za prikritje obstoja omejevalnega sporazuma. Poleg tega je Komisija poudarila, da naj bi geografski obseg omejevalnega sporazuma CDT in omejevalnega sporazuma CPT pokrival celotni EGP, in da je bil skupni tržni delež na ravni EGP – podjetij, naslovnikov izpodbijanega sklepa, za katere je bilo ugotovljeno kršitveno ravnanje – manjši od 80 %. Nazadnje je ugotovila, da sta bila omejevalna sporazuma zelo strukturirana, da sta bila strogo izvajana in da je bilo izvajanje nadzorovano. V točki 1070 obrazložitve navedenega sklepa je navedla ugotovitev, da je treba ob upoštevanju narave kršitve uporabiti odstotek v višini 18 % zadevne prodaje.

191 V nasprotju s trditvami tožeče stranke je Komisija to ugotovitev dovolj obrazložila, saj je ustrezno upoštevala faktorje iz točke 22 Smernic iz leta 2006 (glej točko 189 zgoraj), namreč poleg narave kršitve, skupnega tržnega deleža zadevnih podjetij, ki zajema celoten trg, geografski obseg, ki ustreza celotnemu EGP, in dejstvo, da se je omejevalni sporazum izvajal.

192 Poleg tega ni sporno, da kršitev v zvezi s CPT spada v kategorijo iz točke 23 Smernic iz leta 2006, ker je med drugim vključevala tajne horizontalne sporazume o določitvi cen. Zato je Komisija, ob upoštevanju dejstva, da Smernice iz leta 2006 določajo zgornjo mejo 30 %, s tem, da je upošteveni delež prodaje določila na 18 %, ki je malo višji od polovice predvidene ravni, ravnala v skladu s pravili, ki jih

je določila v navedenih smernicah. Taka očitna kršitev konkurenčnega prava je namreč že po naravi posebno resna in nasprotuje najtemeljnejšim ciljem Unije (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 29. junija 2012, GDF Suez/Komisija, T-370/09, ZOdl., točka 420, in navedena sodna praksa).

- 193 Z nobenim od elementov, ki jih navaja tožeča stranka, te ugotovitve ni mogoče omajati.
- 194 Iz ugotovitev preizkusa četrtega in petega tožbenega razloga, navedenih v utemeljitev predlogov za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa, je razvidno, da ni mogoč dvom o sodelovanju zadevnih podjetij pri enotni in trajajoči kršitvi člena 101 PDEU, katere posledica je bila omejitev konkurence na trgu EGP in sporazumi o določitvi cen, katerih izvajanje je bilo natančno nadzorovano, ter omejevanje proizvodnje in izmenjavo zaupnih informacij o CPT. V nasprotju s trditvami tožeče stranke je treba torej po eni strani poudariti, da stopnja izpopolnjenosti ali zapletenosti omejevalnega sporazuma CDT v primerjavi z omejevalnim sporazumom CPT ni pomembna glede učinkov obeh omejevalni sporazumov, saj sta oba omejevala konkurencu na trgu EGP. Po drugi strani pa, kot je razvidno iz točke 1059 obrazložitve izpodbijanega sklepa, faktor visoke stopnje teže, ugotovljene za omejevalni sporazum CDT, upošteva to, da zajema, drugače kot omejevalni sporazum CPT, razdelitev strank. Glede argumentov, da izpodbijani sklep ne vsebuje dovolj dokazov o omejitvah proizvodnje in delitvi trga, pa je treba ugotoviti, da jih na podlagi analiz, opravljenih v okviru drugega dela petega tožbenega razloga, ni mogoče sprejeti.
- 195 Nazadnje, glede trditve tožeče stranke, da naj dva od treh vidikov kršitve, namreč omejitev proizvodnje in delitev trgov, ne bi potekala v celotnem obdobju kršitve, je treba ugotoviti, da tudi če bi bila resnična, ne bi zadoščala za omajanje presoje Komisije glede obstoja kršitve, njene teže v obravnavani zadevi in s tem deleža vrednosti prodaje, ki ga je treba upoštevati pri določitvi osnovnega zneska globe (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 13. decembra 2012, Versalis in Eni/Komisija, T-103/08, točka 241).
- 196 Iz tega je razvidno, da Komisija, s tem ko je v skladu s Smernicami iz leta 2006 delež vrednosti prodaje, ki ga je treba upoštevati pri določitvi osnovnega zneska globe, ki se naloži tožeči stranki, določila na 18 %, ni prekoračila mej svoje diskrecijske pravice. Zato je treba trditev, da ta odstotek naj ne bi bil sorazmeren v primerjavi z odstotkom, določenim za omejevalni sporazum CDT, ki znaša 19 %, zavrniti.
- 197 Zavrniti je treba tudi trditve tožeče stranke glede izvajanja in učinkov kršitve, glede na to, da je Komisija v skladu s točko 23 Smernic iz leta 2006 lahko določila znesek zgolj na podlagi merila narave kršitve (zgoraj v točki 192 navedena sodba GDF Suez/Komisija, točka 423).
- 198 Nazadnje, noben drug element ne upravičuje, da bi Splošno sodišče v zvezi z zneskom globe glede na težo kršitve uporabilo svoja reformatorična pooblastila.
- 199 Iz tega izhaja, da je treba ta očitek zavrniti.
- 200 Drugič, tožeča stranka trdi, da Komisija omejenega značaja njenega sodelovanja in sodelovanja družbe MTPD ni upoštevala niti pri določitvi deleža vrednosti prodaje za izračun osnovnega zneska globe, niti pri presoji morebitnih olajševalnih okoliščin.
- 201 Opozoriti je treba, da je v skladu s sodno prakso priznanje takšnega znižanja osnovnega zneska globe na podlagi olajševalnih okoliščin nujno povezano z okoliščinami primera, ki lahko povzročijo, da Komisija družbi, ki je udeležena pri nedovoljenem sporazumu, ne prizna koristi od njih. Priznanje upravičenja do olajševalnih okoliščin v položajih, v katerih je družba udeležena pri očitno nezakonitem sporazumu, za kateri je vedela ali ni bilo mogoče, da ne bi vedela, da je kršitev, bi naloženi globi odvzelo vsak odvračalni učinek in bi škodovalo polnemu učinku člena 101(1) PDEU (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 9. julija 2009, Archer Daniels Midland/Komisija, C-511/06 P, ZOdl., str. I-5843, točki 104 in 105, in navedena sodna praksa).

- 202 Poleg tega je iz točke 29 Smernic iz leta 2006 razvidno, da Komisija ni dolžna sistematično in ločeno upoštevati vsake od naštetih olajševalnih okoliščin niti samodejno priznati dodatnega zmanjšanja osnovnega zneska globe, kadar podjetje predloži elemente, ki so primerni za prikaz obstoja ene od teh okoliščin. Tako je treba vprašanje, ali je primerno znižati znesek globe na podlagi olajševalnih okoliščin, preučiti s splošnega vidika, ob upoštevanju vseh upoštevanih okoliščin. Ker Smernice iz leta 2006 olajševalnih okoliščin, ki se lahko upoštevajo, ne določajo kot obvezne, je treba ugotoviti, da si je Komisija pri splošni presoji pomena morebitnega znižanja zneska glob na podlagi olajševalnih okoliščin pridržala nekaj svobode za prosto presojo (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 2. februarja 2012, Denki Kagaku Kogyo in Denka Chemicals/Komisija, T-83/08, točka 240, in navedena sodna praksa).
- 203 V obravnavani zadevi je treba glede trditve, da bi Komisija morala upoštevati to, da družba MTPD ni sodelovala na evropskih sestankih o steklu, ampak le na sestankih SML in ASEAN, opozoriti, kot to izhaja iz preučitve drugega dela petega tožbenega razloga, da je Komisija pravilno ugotovila, da je družba MTPD, s katero sta tožeča stranka in družba Panasonic sestavljali gospodarsko enoto, sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma o EGP, pri čemer ta kršitev zajema celotno ozemlje EGP in obsega sporazume in usklajena ravnanja za uskladitev cen in proizvodnje ter izmenjavo poslovno občutljivih informacij med konkurenti. Komisija je glede na njeno diskrecijsko pravico pri določitvi zneska globe, ki ga namerava naložiti, lahko ugotovila, da glede na vse te elemente ni treba priznati olajševalnih okoliščin.
- 204 Tožeča stranka poleg tega ni dokazala, da je družba MTPD nasprotovala omejevalnemu sporazumu CPT tako, da bi ovirala dobro delovanje, kar sodna praksa določa kot merilo za priznanje neizvajanja omejevalnega sporazuma, na podlagi katerega se zmanjša znesek globe zaradi olajševalnih okoliščin (glej v tem smislu zgoraj v točki 202 navedeno sodbo Denki Kagaku Kogyo in Denka Chemicals/Komisija, točka 248, in navedena sodna praksa).
- 205 Iz tega je razvidno, da Komisija s tem, da na podlagi olajševalnih okoliščin, ki naj bi upravičile znižanje zneska globe, ni ugotovila, da družba MTPD ni sodelovala pri vseh elementih zadevnega omejevalnega sporazuma, čeprav naj bi to štel za dokazano, ni prekorajčila mej svoje diskrecijske pravice, ki jo ima na tem področju. Glede odgovornosti za kršitev namreč iz sodne prakse izhaja, da dejstvo, da podjetje ni neposredno sodelovalo pri vseh konstitutivnih elementih globalnega omejevalnega sporazuma, podjetja ne more razbremeniti odgovornosti za kršitev člena 101(1) PDEU, če je ugotovljeno, da je moralo nujno vedeti, prvič, da je tajno usklajevanje, pri katerem je sodelovalo, del celovitega sistema, in drugič, da je ta sistem pokrival vse konstitutivne elemente omejevalnega sporazuma (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija, C-386/10 P, ZOdl., str. I-13085, točka 91, in navedena sodna praksa).
- 206 Poleg tega tožeča stranka ni pojasnila, kako naj bi Komisija s tem, da ji na podlagi tega ni priznala olajševalnih okoliščin, kršila načelo sorazmernosti oziroma načelo enakega obravnavanja.
- 207 Tudi ob predpostavki, da je tožeča stranka želela s svojo utemeljitvijo dokazati, da je bila njena vloga v omejevalnem sporazumu zgolj pasivna, je treba po eni strani poudariti, da je bila ta okoliščina sicer izrecno navedena v Smernicah iz leta 1998 kot morebitna olajševalna okoliščina, vendar pa je ni med olajševalnimi okoliščinami, ki bi jih bilo mogoče uporabiti na podlagi Smernic iz leta 2006. To torej kaže na namerno politično izbiro, da se nič več ne „spodbuja“ pasivnega ravnanja sodelujočih pri kršitvi pravil konkurence. Ta odločitev torej spada na področje diskrecijske pravice Komisije pri določanju in izvajanju politike konkurence.
- 208 Po drugi strani pa „izključno pasivna ali sledilna vloga pri storitvi kršitve pomeni, da zadevno podjetje ni „izstopalo“, to je, da ni dejavno sodelovalo pri oblikovanju enega ali več protikonkurenčnih sporazumov (sodba Splošnega sodišča z dne 9. julija 2003, Cheil Jedang/Komisija, T-220/00, Recueil, str. II-2473, točka 167). Iz sodne prakse je razvidno, da je kot elemente, ki lahko prikazujejo pasivno vlogo podjetja znotraj omejevalnega sporazuma, mogoče upoštevati njegovo, v primerjavi z navadnimi

udeleženci omejevalnega sporazuma, znatno manj redno udeležbo na sestankih in pozen vstop na trg, ki je predmet kršitve, neodvisno od trajanja njegove udeležbe pri tej kršitvi, ali tudi obstoj izrecnih izjav, ki so jih o tem dali predstavniki tretjih podjetij, ki so sodelovala pri kršitvi (glej zgoraj navedeno sodbo Cheil Jedang/Komisija, točka 168, in navedena sodna praksa).

- 209 V obravnavani zadevi je družba MTPD sodelovala na nezanemarljivem številu sestankov udeležencev omejevalnega sporazuma CPT, katerih protikonkurenčna narava je bila dokazana in na katerih je družba MTPD svojim konkurentom dala več poslovno občutljivih informacij. Tudi če bi bile te informacije napačne ali bi jih bilo mogoče dobiti drugje, je družba MTPD z njimi svojim konkurentom dajala vtis, da sodeluje pri omejevalnem sporazumu, in so prispevale k spodbujanju sodelovanja. Poleg tega noben od udeležencev zadevnega omejevalnega sporazuma ni navedel, da tožeča stranka „ni izstopala“ med kršitvijo. Zato zanjo ni mogoče šteti, da je bila njena vloga izključno pasivna.
- 210 Iz tega je razvidno, da Komisija s tem, da na podlagi olajševalnih okoliščin, ki naj bi upravičile znižanje zneska globe, ni ugotovila domnevno izključno pasivne in postranske vloge družbe MTPD, ni prekoračila mej svoje diskrecijske pravice, ki jo ima na tem področju.
- 211 Tretjič, tožeča stranka navaja, da je Komisija kršila svoje Smernice iz leta 2006, ker je v okviru upoštevne prometa poleg prodaje CRT njenim strankam upoštevala tudi neposredno prodajo v EGP prek predelanih proizvodov, ki niso bili ne neposredno ne posredno povezani s kršitvijo. V zvezi s tem po eni strani očita Komisiji, da ni dokazala obstoja protikonkurenčnega ravnanja glede prodaje za lastno uporabo, ki naj bi bila izrecno izključena iz razprav na sestankih SML in ASEAN in naj torej ne bi bila neposredno povezana s kršitvijo. Po drugi strani pa trdi, da se Komisija ne more sklicevati na predpostavko, da je kršitev vplivala na podrejeni trg televizorjev v EGP, tako da neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov ni bila posredno povezana s kršitvijo.
- 212 Spomniti je treba, da člen 23(2), drugi odstavek, Uredbe (ES) št. 1/2003 določa, da za vsako podjetje in vsako podjetniško združenje, udeleženo pri kršitvi, globa ne presega 10 % njegovega celotnega prometa v predhodnem poslovnem letu.
- 213 Kot je Sodišče že presodilo, mora Komisija v vsakem posameznem primeru in ob upoštevanju sobesedila in ciljev sistema sankcij, ki ga določa navedena uredba, presoditi želeni vpliv na zadevno podjetje, zlasti glede na promet, ki odraža njegov dejanski gospodarski položaj v obdobju, v katerem je bila kršitev storjena (sodbe z dne 7. junija 2007, Britannia Alloys & Chemicals /Komisija, C-76/06 P, ZOdl. str. I-04405, točka 25; Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 53, z dne 23. aprila 2015, LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, C-227/14 P, ZOdl., točka 49).
- 214 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je za določitev zneska globe dopustno upoštevati celotni promet podjetja, ki je, čeprav približen in nepopoln, pokazatelj njegove velikosti in gospodarske moči, ter del prometa, ki je bil ustvarjen s proizvodi, ki so predmet kršitve, in je lahko pokazatelj njenega obsega (sodbe Sodišča z dne 7. junija 1983, Musique Diffusion française in drugi/Komisija, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1852, točka 121; Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 54, in LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, navedena v točki 213 zgoraj, točka 50).
- 215 Iz sodne prakse Sodišča je razvidno, da člen 23(2) Uredbe št. 1/2003 Komisiji sicer daje diskrecijsko pravico, vendar njeno izvajanje vseeno omejuje z določitvijo objektivnih meril, ki jih mora ta upoštevati. Tako na eni strani za znesek globe, ki se lahko naloži, velja številčno določljiva in absolutna zgornja meja, tako da je najvišji znesek globe, ki se lahko naloži danemu podjetju, določljiv vnaprej. Na drugi strani je izvajanje te diskrecijske pravice prav tako omejeno s pravili ravnanja, ki si

jih je Komisija sama določila, med drugim v Smernicah o načinu določanja glob (sodbi Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 55, in LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, navedena v točki 213 zgoraj, točka 51).

- 216 Točka 13 Smernic iz leta 2006 določa: „[z]a določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, bo Komisija uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno [...] povezane s kršitvijo, v upoštevem geografskem območju znotraj ozemlja EGP“. V točki 6 teh smernic je podrobneje navedeno, da se „kombinacija vrednosti prodaje, povezane s kršitvijo, in [njenega] trajanja šteje kot ustrezen približek, ki odraža gospodarsko pomembnost kršitve in sorazmerno težo vsakega podjetja, udeleženega pri kršitvi“.
- 217 Iz tega sledi, da je cilj točke 13 Smernic iz leta 2006 kot izhodišče za izračun globe, naložene podjetju, vzeti znesek, ki odraža gospodarski pomen kršitve in relativno težo vsakega podjetja pri tej kršitvi (sodbe Sodišča z dne 11. julija 2013, Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, točka 76; Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 57, ter LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, navedena v točki 213 zgoraj, točka 53).
- 218 Zato pojem vrednosti prodaje iz člena 13 obsega prodajo, ki je bila opravljena na trgu EGP, na kateri se nanaša kršitev, ne da bi bilo treba določiti, ali je ta kršitev dejansko vplivala na to prodajo, saj promet od prodaje proizvodov, ki so predmet kršitve, najbolje odraža gospodarski pomen te kršitve (glej v tem smislu sodbe Team Relocations in drugi/Komisija, navedena v točki 217 zgoraj, točke od 75 do 78; Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točke od 57 do 59; Dole Food in Dole Fresh Fruit Europe/Komisija, C-286/13 P, ZODl., točki 148 in 149, ter LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, navedena v točki 213 zgoraj, točke od 53 do 58 in 64).
- 219 V obravnavani zadevi so udeleženci omejevalnega sporazuma – kot je družba MTPD, na katere ravnanje je odločilno vplivala tožeča stranka – ki so bila vertikalno integrirana podjetja, kartelne CPT vgrajevali zunaj EGP v končne proizvode, ki so bili prodani v EGP. Kot navaja tožeča stranka, prodaja, ki se upošteva pri izračunu globe na podlagi neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov, ni bila opravljena na trgu proizvodov, na katere se nanaša kršitev, to je v obravnavanem primeru trg kartelnih CRT, temveč na trgu proizvodov, ki se razlikujejo od teh proizvodov, in sicer na prodajnem trgu končnih proizvodov, v katere so vgrajeni navedeni CRT, saj so bili v tem primeru navedeni kartelni CRT predmet notranje prodaje zunaj EGP med družbo MTPD in njenimi vertikalno integriranimi hčerinskimi družbami.
- 220 Vendar iz točk 1026 in 1029 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da je Komisija za določitev osnovnega zneska za globe upoštevala le ceno CDT in CPT, ki so bile vgrajene v televizorje oziroma računalniške zaslone, ni pa upoštevala cen teh zadnjenavedenih. Posledično prodaja končnih proizvodov, v katere so bili vgrajeni kartelni CRT, ni bila upoštevana v višini njene celotne vrednosti, temveč zgolj dela te vrednosti, ki bi lahko ustrezala vrednosti kartelnih CRT, vgrajenih v končne proizvode, če jih je prodalo podjetje, ki pripada tožeči stranki, neodvisnim tretjim osebam s sedežem v EGP. Ta ugotovitev se ni izpodbijala.
- 221 Komisija je torej, v nasprotju s trditvami tožeče stranke, pri izračunu zneska globe pravilno upoštevala prodajo televizorjev in računalniških zaslonov.
- 222 Čeprav pojma „vrednost prodaje“ iz točke 13 Smernic iz leta 2006 dejansko ni mogoče razširiti tako, da bi zajemal prodajo, ki jo je opravilo zadevno podjetje in ki v ničemer ne spada v okvir očitane kršitve (glej sodbe Team Relocations in drugi/Komisija, navedena v točki 217 zgoraj, točka 76; Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 57, ter LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, navedena v točki 213 zgoraj, točka 53), bi bilo v nasprotju s ciljem, ki se uresničuje s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003, če bi se za vertikalno integrirane udeležence v omejevalnem sporazumu lahko zgolj zato, ker so proizvode, na katere se nanaša kršitev, vgradili

- v končne proizvode zunaj EGP, iz izračuna zneska globe izključilo del vrednosti njihove prodaje teh končnih proizvodov, ki je bila opravljena v EGP in ki bi lahko ustrezala vrednosti proizvodov, na katere se nanaša kršitev.
- 223 Kot je Sodišče že presodilo, lahko namreč vertikalno integrirana podjetja pridobijo korist od sporazuma o horizontalni določitvi cen, ki je bil sklenjen s kršitvijo člena 101 PDEU, ne le pri prodaji tretjim neodvisnim strankam na trgu proizvoda, na kateri se nanaša ta kršitev, temveč tudi na prodajnem trgu predelanih proizvodov, ki so sestavljeni iz teh proizvodov, in to na dveh različnih podlagah. Ta podjetja bodisi zvišanje cen vložkov, ki izhaja iz predmeta kršitve, prenesejo naprej na ceno predelanih proizvodov bodisi ga ne prenesejo naprej, kar jim torej podeli cenovno prednost v razmerju do njihovih konkurentov, ki te vložke nabavljajo na trgu proizvodov, ki so predmet kršitve (sodba Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 60).
- 224 V teh okoliščinah je Komisija pravilno ugotovila, da je neposredna prodaja v EGP prek predelanih proizvodov, čeprav ni bila opravljena na trgu, na kateri se nanaša kršitev, vseeno s kršitvijo člena 101 PDEU izkrivila konkurenco v EGP med drugim na škodo potrošnikov in da je bila navedena prodaja povezana s kršitvijo v EGP v smislu točke 13 Smernic iz leta 2006.
- 225 Iz tega je razvidno, da utemeljitve tožeče stranke, da se Komisija ne more sklicevati na predpostavko, da je kršitev vplivala na podrejeni trg v EGP, ni mogoče sprejeti, glede na sodno prakso, navedeno v točki 220 zgoraj. Poleg tega naj bi bila taka utemeljitev vsekakor brezpredmetna, saj Komisija, kot je bilo opozorjeno v točki 220 zgoraj, ni upoštevala celotne vrednosti predelanega proizvoda, ampak le vrednost katodnih cevi, ki so bile vanje vgrajene..
- 226 Poleg tega je treba ugotoviti, da bi bil učinek izključitve neposredne prodaje v EGP prek predelanih proizvodov umetno minimiziranje gospodarskega pomena kršitve, ki jo je storilo dano podjetje, saj bi zgolj to, da bi bilo izključeno upoštevanje take prodaje, na katero je omejevalni sporazum v EGP resnično vplival, privedlo do tega, da bi bila nazadnje naložena globa, ki ne bi imela resnične povezave s področjem uporabe zadevnega omejevalnega sporazuma na tem ozemlju (glej po analogiji sodbe Team Relocations in drugi/Komisija, navedena v točki 217 zgoraj, točka 77; Guardian Industries in Guardian Europe/Komisija, navedena v točki 30 zgoraj, točka 58, ter LG Display in LG Display Taiwan/Komisija, navedena v točki 213 zgoraj, točka 54).
- 227 Natančneje, kot je Komisija pravilno ugotovila v točki 1022 obrazložitve izpodbijanega sklepa in v nasprotju s trditvami tožeče stranke, bi to, da se te prodaje ne upošteva, nujno pomenilo, da se brez utemeljitve daje prednost vertikalno integriranim podjetjem, ki – kot družba MTPD – vgrajujejo pomemben del proizvodov, na katere se nanaša kršitev, v svojih proizvodnih enotah, ki so zunaj EGP, s tem, da se jim omogoči, da se izognejo sankciji, ki je sorazmerna vplivu, ki ga imajo na trgu teh proizvodov in škodljivosti njihovega ravnanja za konkurenco v EGP.
- 228 Komisija torej s tem, da je pri določitvi zneska globe, ki je bila družbi MTPD naložena solidarno s tožečo stranko in družbo Panasonic, upoštevala neposredno prodajo v EGP prek predelanih proizvodov, ni kršila svojih smernic iz leta 2006.
- 229 Četrtrič, tožeča stranka trdi, da je Komisija brez objektivne utemeljitve, združljive z načelom enakega obravnavanja, ravnala v nasprotju s točko 25 Smernic iz leta 2006, ko je specifično vrednost prodaje uporabila za izračun dodatnega zneska v osnovnem znesku globe, ki ji je bila naložena (glej točko 22 zgoraj) kot matični družbi družbe MTPD.
- 230 Poudariti je treba, da želi tožeča stranka s to utemeljitvijo grajati metodo, ki jo je Komisija uporabila za izračun zneska globe, ki ji jo je naložila zaradi neposredne udeležbe v omejevalnem sporazumu CPT pred ustanovitvijo družbe MTPD, in sicer, ker je za izračun dodatnega zneska poleg vrednosti njene prodaje upoštevala sorazmerni delež vrednosti prodaje skupnega podjetja. Kot je Komisija pojasnila v opombi št. 1972 točke 1055 obrazložitve izpodbijanega sklepa, to pomeni, da ni bilo solidarne

odgovornosti matičnih družb za dodatne zneske. Poleg tega je iz točke 1076 obrazložitve izpodbijanega sklepa razvidno, da medtem ko je bilo družbi Panasonic in tožeči stranki naloženo plačilo ločenih dodatnih zneskov, družbi MTPD ni bil naložen noben dodatni znesek.

- 231 Glede na to, da se člena 1(2)(d) in 2(2)(g) izpodbijanega sklepa razglasita za nična, je treba utemeljitev tožeče stranke v zvezi s tem zavrniti kot brezpredmetno.
- 232 Iz tega sledi, da se nikakor ni treba izreči o utemeljenosti trditve o domnevni kršitvi pravic do obrambe, ki temelji na tem, da tožeča stranka ni imela dostopa do podatkov, ki jih je družba Panasonic v imenu družbe MTPD predložila glede določitve dodatnega zneska.
- 233 Splošno sodišče v teh okoliščinah ugotavlja, da niti nobena druga obrazložitev v zvezi z utemeljitvijo tožeče stranke v podporo tega dela tožbenega razloga ne omogoča ugotovitve, da bi bili zneski glob neprimerni, glede na težo in trajanje kršitve tožeče stranke ter nujnost, da se ji naloži odvrtačni znesek globe.
- 234 Splošno sodišče poleg tega meni, da noben razlog javnega reda, ki bi ga moralo preizkusiti po uradni dolžnosti (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 8. decembra 2011 v zadevi KME Germany in drugi/Komisija, C-272/09 P, ZOdl., str. I-12789, točka 104), ne upravičuje uporabe pooblastil za spreminjanje ali odpravo globe.
- 235 V skladu s predlogi, navedenimi v točkah od 146 do 148 zgoraj, je treba drugemu delu tožbenega razloga – navedenemu v utemeljitev četrtega dela predlogov za znižanje zneska globe, naložene tožeči stranki zaradi njenega sodelovanja pri kršitvi prek družbe MTPD – ugoditi zgolj v delu, v katerem predlaga znižanje zneska globe, ki ji je bila naložena solidarno z družbo Panasonic in družbo MTPD v okviru zgoraj v točki 144 navedene sodbe Panasonic in MT Picture Display/Komisija, s katero je bil znesek te globe določen na 82.826.000 EUR. Predlog za odpravo ali znižanje zneska globe se v preostalem zavrne.

Stroški

- 236 V skladu s členom 134(3) Poslovnika Splošnega sodišča velja, da če vsaka stranka uspe samo deloma, nosi vsaka svoje stroške.
- 237 Ker so bili v obravnavanem primeru predlogi tožeče stranke razglašeni za delno utemeljene, vsaka stranka plača svoje stroške.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat)

razsodilo:

1. Člen 1(2)(d) Sklepa Komisije C(2012) 8839 final z dne 5. decembra 2012 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/39.437 – Katodne cevi televizijskih in računalniških zaslonov) se razglasi za ničen v delu, v katerem je ugotovljeno, da je družba Toshiba Corp. od 16. maja 2000 do 31. marca 2003 sodelovala pri svetovnem omejevalnem sporazumu na trgu katodnih cevi za barvne televizorje.
2. Člen 2(2)(g) tega sklepa se razglasi za ničen v delu, v katerem družbi Toshiba nalaga globo v znesku 28.048.000 EUR zaradi njenega neposrednega sodelovanja v svetovnem omejevalnem sporazumu na trgu katodnih cevi za barvne televizorje.
3. Znesek globe, ki je v členu 2(2)(h) zadevnega sklepa družbi Toshiba naložen solidarno z družbama Panasonic Corp. in MT Picture Display Co. Ltd, znaša 82.826.000 EUR.
4. V preostalem se tožba zavrne.
5. Vsaka stranka nosi svoje stroške.

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 9. septembra 2015.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	1
Tožeča stranka in zadevni proizvod	1
Upravni postopek	2
Izpodbijani sklep	3
Postopek in predlogi strank	6
Pravo	7
Predlogi za razglasitev delne ničnosti izpodbijanega sklepa	8
Prvi tožbeni razlog: v izpodbijanem sklepu je napačno ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobju od 16. maja 2000 do 11. aprila 2002	8
Drugi tožbeni razlog: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobju od 12. aprila 2002 do 31. marca 2003	14
Četrti tožbeni razlog: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka solidarno odgovorna za sodelovanje družbe MTPD pri kršitvi v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006	15
– Drugi del	15
– Prvi del	21
– Tretji del	21
Tretji tožbeni razlog: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je tožeča stranka odgovorna za kršitev, storjeno v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006	22
Peti tožbeni razlog, naveden podredno: napaka izpodbijanega sklepa v delu, v katerem je ugotovljeno, da je družba MTPD odgovorna za sodelovanje pri kršitvi, storjeni v obdobju od 1. aprila 2003 do 12. junija 2006	23
– Prvi del	23
– Drugi del	24
Predlogi, navedeni podredno: odprava ali znižanje zneska globe	28
Stroški	36